

Църквеният

излиза всяка седмица
приложението четири
пата въ годната

Годишната цѣна на
Църковенъ вѣстникъ,
заедно съ
приложението
за България 10 лева, а
за странство 13 лева.

Единъ брой 15 ст.

ЦЪРКОВЕНЪ ВѢСТНИКЪ

Варна,

свещ. Стефанъ Ганчевъ

Анонсите се годи-
шенъ и
всѣкого прѣдлата

Всичко, оти още се до-
вѣстникъ — праща
до адми — та на
Църк — щя

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Сираци, за които малко се мисли. — Д.
2. Сждения върху необходимостта на религията.
Иером. А. Шивачевъ.
3. За справедливостта. — † *Митр. Теодосий.*
4. Религията и дѣтето. — *Б. Н. Балкански.*
5. Изъ областта на историята. — *Цръ Г. Цѣновъ.*
6. Мнѣния и отзиви.
7. Книжинина. Поема на поемитѣ. — *Ст. Михайловски.*
8. Външенъ прѣгледъ.
9. Изъ вѣстниците и списанията.
10. Църковна-обществена лѣтописъ.
11. Обявления.

Сираци, за които малко се мисли.

Кръстът на живота става тежък. Това всѣки чувства и съзнава. Легнони сж сѣмействата, които сж изпадали подъ тежината на този кръстъ при пълното равнодушие на обществото. Съ стотини легнони сж и сѣмействата, които не мислят да послѣдват примѣра на изпадалият. Не всѣки може да върви къмъ Голгота. Пятът е стрѣменъ и урвестъ. А днешниятъ общество животь, тѣй интелективенъ и тѣй тежъкъ, държи съ легнони бащи и майки далечъ отъ домашното огнище, дѣто сж оставили дребни невинни дѣца, издига прѣграда подиръ прѣграда на родителската любовъ къмъ дѣцата, утрѣшни граждани. Да, въ бѣднитѣ класи, които сж най-работнитѣ и които съставляватъ мнозинството въ всѣка страна, невидима силна ржка отлжча бащитѣ, често и майкитѣ, отъ огнището, и дѣцата цѣлъ день оставатъ сами. За да изкаратъ прѣхраната си и тая на дѣцата си, бащи и майки сж принудени да работятъ далечъ отъ къщата си. Това се продължава съ години. То се налага отъ желѣзната ржка на тежитѣ социални и економически условия. И не е ли фактъ, че, при бащи и майки, дѣцата оставатъ сами, оставатъ сираци въ оная именно възраст, когато тѣ се нуждаятъ най-много отъ родителска любовъ и когато най-много може да се работи на тѣхната душа и сърдце? Истина. Родителитѣ се трепатъ за прѣхраната на дѣцата си. Ала прѣхраната не е едничка тѣхна задача, която иматъ, като майки и бащи. Въ успоредица съ тази задача върви и друга не по-малка важна: тя е душевната отхрана, тя е възпитанието на дѣцата въ най-крѣпката имъ възраст. Но не сж сираци днесъ само

дѣцата въ сѣмейства, които се борятъ отъ тъмно до тъмно съ нищета и гладъ: сираци сж и дѣцата, дори още по крѣгли, и въ повечето богати сѣмейства. Ако въ бѣднитѣ сѣмейства майкитѣ сами кърмятъ и отгледватъ дѣцата си, въ богатитѣ, наопаки, като нѣщо модно е дѣцата да се даватъ на кърмачки и бони, да ги държатъ далечъ отъ майки и бащи, да ги оставятъ сираци, додѣто пораснатъ и не чувствуватъ нужда отъ чужда помощ.

Тежка задача е възпитанието на тия сираци, едни станали такива по силата на тежки економически условия, а други — поради каприза и личното удоволствие на родителитѣ. Тази задача малко е засѣгана, а още по-малко изучвана. Въ традицитѣ и въ миналото малко нѣщо се срѣща за възпитанието въ крѣпко дѣтинство. Поне историята нищо не говори за такова възпитание. Тя малко нѣщо разправя и за самия сѣмеенъ животь въ древнитѣ културни държави и прѣдимно за дѣтското възпитание. Тя мълчи за това възпитание дори и тогава, когато говори за сѣмейството. Макаръ древното сѣмейство и да е основа на днешната държава, но то не е такава и на днешното сѣмейство. Има сжществена разлика между първото и второ сѣмейство. Първото е езическо, а второто християнско. Въ първото родителитѣ, прѣдимно бащата, разполагали съ живота на дѣтето, защото сѣмейството имало за основа неравенството и егоизма на родителитѣ; въ второто родителитѣ носятъ отговорностъ прѣдъ Бога за дѣтето, защото сѣмейството има за основа любовта и равенството.

Древността не познава личности: въ древнитѣ държави човѣцитѣ нѣмали нито свобода, нито вжтрѣшенъ животь, нито си туряли за задача да нормиратъ и култивиратъ този вжтрѣшенъ животь. Древната държава се интересувала не отъ дѣцата, а отъ възмжжалитѣ човѣшки сжщества. Ако нѣкъждѣ се срѣщатъ изключения, послѣднитѣ показватъ, че държавата се интересува само за физически здрави дѣца, но не и за тѣхната душа и сърдце, не и за тѣхното възпитание. И за да има здрави човѣци, законитѣ въ нѣкои древни държави задължавали родителитѣ да убиватъ неджгавитѣ дѣца. Може да се каже съ пълна достовѣрностъ, че древността не познавала великото значение на дѣтинството за живота на обществото, на държавата и на човѣчеството. Тамъ, дѣто бащата разполагалъ съ живота на дѣтето си, не чувствувалъ връзкитѣ си съ него и съ родителската любовъ, която налага самоотвержение за слабото сжщество, не може да се дири възпитание. Тамъ има дресиране, което още не е и не може да бжде възпитание. Има сжществена разлика между дресиране, дѣто е изключено всѣко чувство на любовъ, и възпитание, което

има за основа любовта, която свързва бащата и майката съ дѣтето. Ето защо не ще се надмине истината, ако се каже, че въ древностъ дресиращи, но не възпитавали. И права е мисълта на единъ съвременъ френски писателъ, който казва, че класичната древностъ, която ни е дала толкова и такива работи, отъ които и днесъ се ползваме, не е оставила нищо въ своето богато наслѣдство, отъ което да се вижда, че се почита дѣтинството или което да е достойно за него.¹⁾ Напротивъ, тя ни е оставила доказателства за своя егоизъмъ. Да, отъ нея имаме трудове за старостта, която живо интересувала писателитѣ и философитѣ, ала нито единъ трудъ, въ който да се говори за възпитание въ дѣтинство. Старостта има своитѣ идеалози въ Атина и въ Римъ, има и своитѣ адвокати.

Прѣвъ срѣднитѣ вѣкове човѣчеството е вървѣло по стѣпкитѣ на древността. Така е било и до осемнадесетия вѣкъ. Писатели, общество и държава знаятъ човѣка и се грижатъ за него, но не знаятъ дѣтето и не правятъ нищо за него. Тѣ почватъ да се грижатъ за човѣка късно, когато възмъжее, когато вече стѣпи въ материалния животъ и когато вече умственитѣ му способности не сж пригодни за педагогична работа. Тѣ почватъ да се интересуватъ за възмъжалия човѣкъ, когато нищо не може да се присади въ неговата душа. Самата литература до XVIII вѣкъ свидѣтелствува за това. Въ драмитѣ, поемитѣ, романитѣ никъдѣ не се засѣга въпроса за дѣтинството. Сжщо и въ трудоветѣ на философитѣ не се говори за възпитание въ дѣтинство, възпитание, което почва съ първата кърма.

Както въ другитѣ обществени и държавни области, така и въ тая по възпитанието християнството прави прѣвратъ, като издига дѣтето. Трѣбвало да се минатъ цѣли 19 вѣка, додѣто идеитѣ на християнството да легнатъ въ основата на педагогиката. Дѣтската душа е най-чиста и най-възприемчива. На нея трѣбва да се работи още отъ самото начало. А тъкмо това не става. Прѣвъ най-важния този периодъ дѣцата се занемарятъ и, въ голѣмата си частъ, оставатъ, при майки и при бащи, първи и есествени тѣхни възпитатели, кржгли сираци. А дѣцата сж утрѣшното човѣчество.

Какво нѣщо е дѣтето? Какъ трѣбва да се гледа на него? Какви длъжности иматъ родителитѣ и обществото къмъ него? Какъвъ трѣбва да бжде човѣкътъ? На тѣзи въпроси отговоръ е далъ Спасителтъ. Никой педагогъ и психологъ не е вникналъ така дълбоко въ метафизиката на дѣтето, както Иисусъ Христосъ. Това е най-важниятъ моментъ въ моралната история на човѣка. За този моментъ ни говори Евангелието. Съ него почва прѣвратътъ въ педагогиката, прѣвратътъ въ възпитанието на човѣчеството. Този великъ моментъ се описва отъ евангелистъ Матей. „Въ този моментъ, казва евангелистътъ, ученицитѣ доближиха Иисуса и го попитаха: Кой е най-голѣмъ въ царство небесно? Иисусъ повика едно дѣте, тури го на срѣдата и рече: Истина ви казвамъ, ако не се обърнете и не станете, като малкитѣ дѣца, нѣма да влѣзете въ царство небесно. Ето защо, който се смири като това дѣте, ще е най-голѣмъ въ царство небесно. И който приеме въ мое име едно дѣте, менъ приема. Но, ако нѣкой съблазни нѣкое отъ малкитѣ тия, що вѣрватъ

въ менъ, по-добрѣ ще бжде за него да се окачи на врата му водиниченъ камѣкъ и да потъне въ дѣното на морето. Внимавайте да не прѣзрѣте нѣкое отъ малкитѣ тия, защото, казвамъ ви, технитѣ ангели на небето винаги гледатъ лицето на моя Баща, който е въ небесата . . . Волята на моя Баща, който е на небето, е да не погине ни едно отъ малкитѣ тия“.²⁾

Другъ пжтъ искали да прѣдставятъ на Иисуса малки дѣца, та да сложи ржцѣтъ си на тѣхъ и да се помолу за тѣхъ. Ученицитѣ забранили това. „Но Иисусъ рече: оставате дѣцата и не ги спирайте да дойдатъ при менъ, защото царство Божие е за тия, които приличатъ на тия дѣца. Като сложи ржцѣтъ си на дѣцата, и тръгна оттамъ“.²⁾

Това е моментътъ на великия прѣвратъ. Когато човѣцитѣ продавали и убивали дѣцата, когато жреци ги принасяли въ жертва на Молоха, когато законитѣ задължавали бацитѣ да убиватъ неджгавитѣ дѣца, Иисусъ Христосъ милва дѣцата, стопля ги съ любовь, говори имъ съ благодъ, казва високо, че царство Божие е за тѣхъ и прѣпоржчва иикой да не съблазни дѣцата. Нищо подобно въ книгитѣ и въ ученията на философитѣ и жрецитѣ до момента, за който говоримъ.

Иисусъ учи човѣцитѣ на двѣ нѣща: да пазятъ душевната чистота на дѣцата и да бждатъ чисти по душа като тѣхъ. Съ други думи, учи ни да възпитаваме дѣцата и сами да се възпитаваме чрѣзъ тѣхъ. Учи ни, че възпитанието е взаимно; учи ни на съвъзпитание. А дѣто има съвъзпитание, тамъ има любовь, която свързва дѣца съ родители, съ общество, съ държава и, наопаки, родители, общество и държава съ дѣца. Основа на възпитанието е любовь. Кой педагогъ или философъ е казалъ по висока истина за задачата на възпитанието? Кой учителъ е оставилъ по-голѣмъ примѣръ за любовь и благодъ къмъ дѣцата?

Съ възпитанието на дѣцата се възпитава и съвършенствува човѣчеството. Ако днесъ дѣцата се занемарятъ въ най-крѣжката възраст; ако при родители, при културно общество и при модерни държава тѣ се изоставятъ; ако дѣца, родители, общество и училище не се съвъзпитаватъ, съ какво се отличаваме тогава отъ древността, която не знаела възпитание на дѣца, съ какво и отъ езичницитѣ, които продавали или убивали дѣцата си? Разликата е само въ това, че въ древностъ убивали физически дѣцата, а днесъ, по обща немара, ги убиватъ морално. Това убийство става всѣкидневно. То се търпи. Срѣщо него не се реагира, защото всички сж погълнати отъ други задачи. Работницитѣ не реагиратъ, защото отъ сутринъ до вечеръ сж наведени надъ работата си, а богатитѣ, защото сж прѣдадени на удоволствия и на безгрижие. Това убийство се продължава и въ училището и въ обществото. Срѣщо него не реагира и училището, защото то си е задало за задача да се освободи отъ ролята на възпитателъ. Срѣщо него не реагира и обществото, защото не дава никаква цѣна на възпитанието. Пръ тая и такава обща немара съ право може да се каже, че днесъ-за-днесъ дѣцата, при родители, учители и държавници, сж сираци, за които малко се мисли. . . .

Д.

¹⁾ Maurice Legendre, agrégé de l'Université. *Études de Morale et de Sociologies* — Le problème de l'Éducation. Paris, 1911 г. стр. 31.

²⁾ Матей XVIII, 1, 10 и 14.

²⁾ Сжщия, XIX 13—15.

Иером. А. Шивачевъ.

Съждения върху необходимостта на религията.¹⁾

„И ние, дѣцата на любовта т. е. Бога, вардени и задължени отъ нея постоянно подъ нейнитѣ ласки и ревностъ, не можемъ да не се плѣнимъ отъ нея, да не почнемъ да горимъ отъ взаимностъ къмъ нея. Това е законътъ на любовта. И така, ние по всѣки начинъ почваме да се стремимъ да проявимъ тая наша свободна и въ цѣлото ни сщчество до болезненостъ трептяща обичъ къмъ Бога, чрѣзъ обичъ и служене на всичко Божие, главно на най-възлюбенитѣ негови творения — хората, въ лицето на които ние почваме наистина да виждаме и усѣщаме наши истински братя“²⁾. И днешнитѣ понятия за свобода брaство и равенство, — бѣлѣжи рускиятъ профѣсоръ — А. Царевски, — съ които тѣй несправедливо и едностранчиво злоупотрѣбва съврѣмения моденъ и толкора съблазнителенъ либерализъмъ и социализъмъ, сж откраднати изъ християнската религия. И при все това тѣзи хора непрѣстанно воюватъ противъ нея, противъ християнския напрѣдъкъ“. За нравственото и умствено развитие на съврѣмненото човѣчество, казва знаменитиятъ историкъ на материализма — Ланге, се дължи на бавното но постоянно влияние на възвишенитѣ християнски идеи“.³⁾ И само въ тая възвишена неземна религия ние можемъ да намѣримъ успокоение отъ възникналитѣ мжчителни тегла и нещастия въ живота. Само необходимата за човѣка вѣра въ Бога е въ състояние да облагороди и ошастливи хората. Тя е, — по думитѣ на Бекона, — единъ незибленъ стълбъ, съ разклащането на който се застрашава сществуването на всѣко общество, на всѣки народъ, на всѣка държава. Безъ нея, — казва и Л. Толстой, — човѣкъ не може да води разуменъ животъ. Човѣчеството, — бѣлѣжи единъ руски иерахъ, — не може да живѣе безъ религия. Тѣ не е нѣщо натрапено на човѣка, както никой не може да каже, че яденето, пиенето, сънътъ или разговорътъ сж нѣща случайни, натрапени на човѣка. Религията е нѣщо естествено, вжтрѣшно необходимо, което има корена си въ самото сщчество на човѣка“. Наистина, позивитизма, — както казва Паулсенъ, — мисли да зачеркне нашето постоянно влечение къмъ Безконечния. Азъ считамъ, това обаче, за голѣма заблуда, тѣй като тоя стремежъ е врѣденъ у човѣка и е неотстранимо отъ него влечение. Както гласътъ на кръвта затвърдява връзката на общението между хората, така и роднинската връзка между насъ и Бога влече нашата душа къмъ Него — нашия Творецъ и Промислителъ. Както очитѣ търсятъ свѣтлината и тя е естествена за тѣхъ, така и душата на човѣка търси свѣтлината на Вѣчната Истина. Както надъ всичко въ природата царува законътъ на притеглянето, така и въ духовния миръ сществува законътъ на нравственото притегляне, който изхожда отъ Великото слънце на вселената. Както желѣзото се стреми къмъ магнита, както рѣкитѣ се вливатъ въ морето, както камъкътъ се притегля отъ земята, така и душата се стреми къмъ Бога — своя Първоизточникъ — и вѣчността, като къмъ свое отечество. Притеглянето на прѣдметитѣ може да се задържи, но не може да се унищожи законътъ на притеглянето. Може да се положи известна прѣграда на стремежа на душата, но съвсѣмъ и невъзможно да се унищожи въ сърдцето човѣшкото влечение къмъ Бога⁴⁾. Това наше влечение къмъ божеството по-

чива върху психологичната истина, че идеята за Бога, както се спомена и по-горѣ, е присѣца намъ и е вродена на човѣка отъ самия Творецъ. „Богъ, — говори Декартъ, — като ме е създалъ, вложилъ въ моя духъ тая идея така, че за да служи бѣлѣгъ, подобенъ на тоя, какъвто художникътъ отпечатва на своето произведение“¹⁾. Никой отъ насъ, — казва Бушите, — слѣдъ като проникне въ най-отдалеченитѣ възпоминания на своето дѣтинство, не е намѣрилъ деня и часа, когато идеята за Бога за пръвъ пжтъ е възбудила неговата мисль и заловила, макаръ нѣмо въ началото, първитѣ си корени, за да играе впоследствие толкова важна роль въ живота. Както всички главни идеи, понятието за Бога е вродено въ насъ безъ наше знание“. Щомъ като е тѣй, никой отъ хората не може и не трѣба да отрича сществуването на Бога, освѣнъ този, както казва и Беконъ, който желае да нѣма Богъ. „Азъ бихъ искалъ, — говори другъ единъ западенъ писателъ, — да видя човѣкъ трезвенъ, уменъ, цѣломѣдренъ и справедливъ, който да би отричалъ, че сществува Богъ и че душата е безсмъртна. Той поне би говорилъ, като нѣма прѣдъ видъ своята полза. Но такъвъ човѣкъ не може да се намѣри“²⁾. Наистина, вѣрно е, че астрономътъ — Лалласъ е казалъ: „при помощта на телескопа азъ внимателно разгледахъ цѣлото небе, но никждѣ тамъ не забѣлѣзахъ Бога“. Обаче знаменитиятъ астрономъ, — ще кажемъ съ думитѣ на руския еп. Алексий, — забравилъ, *че никога и въ никаква астрономически трѣба той сжщо така нѣма да види и своята собствена мисль, която, при все това, сществува*“. Никой отъ насъ не е въ състояние да назърне и проникне напълно въ мировитѣ тайни, слѣдователно и никой не може да твърди, че въ вселената нѣма Богъ. „Ние сме завоевали земята, — бѣлѣжи на едно мѣсто Ж. Б. Дюма, — измѣрили сме хода на планетитѣ, подчинили сме на изчисление небесната механика, узнали сме природата на звѣздитѣ, проникнали сме до мъглата на небулозитѣ и начертали сме дори безреднитѣ движения на планетитѣ, но, задъ звѣздитѣ, свѣтлината на които употребява вѣкове додѣто стигне до насъ, има още звѣзди, на които лжчитѣ угасватъ по пжтя, а по далече, все по далече, безъ спиртъ и безъ край, блѣщатъ, въ неподозиранъ отъ насъ просторъ, слънца, които никога нашиятъ погледъ не ще срѣщне, безброй свѣтове за винаги скрити отъ насъ. Стѣдъ двѣ хилядишни усилия, ако и да сме стигнали, най-сетнѣ, до далечнитѣ краища на нашата вселена, която е само точка въ срѣдъ безмѣрното пространство, ние пакъ се стремиме, нѣми и пълни съ ужасъ, прѣдъ прага на крайността, за която не знаемъ нищо“³⁾. „Удивително, наистина, — говори единъ естественикъ! Да знае човѣкъ, че той живѣе между милиони минове, за които той нищо не знае; да знае, че науката не знае нищо положително за силитѣ, които дѣйствуватъ дори на неговия прашецъ, — земята, — и че тая наука не само не може да направи даже и една сламка, но и нищо не може да каже, какъ се прави тая сламка; да не знае какъ става неговото дишане, — да не знае всичко това и много други подобни нѣща, и пакъ да издигне малката си и лека глава и да дръзне да твърди: да, азъ зная, че въ тая обширна и таинствена за мене вселена нѣма по велико, по силно и по разумно сщчество отъ мене; зная, че нѣма Богъ, нѣма душа, нѣма ангелъ; зная, че не може да има и чудо въ тоя свѣтъ“⁴⁾. За да може, обаче, човѣкъ да докаже, че не сществува Богъ, — казва единъ руски ученъ, нуж-

¹⁾ Продължение отъ бр. 10.

²⁾ Гледай Апология на Хр. Лютардъ, 397.

³⁾ F. A. Lange Geschichte des Materialismus II Band, Leipzig 198.

⁴⁾ Апол. на Хр. — Лютардъ.

¹⁾ Oeuvres de Descartes III, p. 91—91.

²⁾ Zitateauschaz... Stuttgart, s. 258

³⁾ ibid, 146.

⁴⁾ Не рѣшени задачи въ науката, въ в. XIX в., Самоковъ стр. 9.

дно е да знае всичко, нужно е самъ той да бжде Богъ. И Лайбницъ и Кантъ сж много прави, когато сж писали: „несжществуването на божеството не може никога да се докаже отъ хората, защото за това би било необходимо пълно, всецѣло и абсолютно познаване на всичко сжществуващо, което пъкъ е невъзможно“. Ние виждаме само окръжавашия ни миръ, — бѣлѣжи Г. Петровъ, — но въ сърдцето се усѣщаме, че има нѣкой, който по високо стои отъ мира, че ние не сме сами на земята, че погледътъ на нѣкого се е устремилъ отдалечъ на насъ и хората се озъртатъ на всѣкъдѣ, търсятъ невидимото, но чувствуваното Сжщество.

Изучаването на свѣта, запознаването съ околната природа още повече убѣждава човѣка, че щомъ веднажъ сжществува такъвъ мждро устроенъ миръ, трѣбва да сжществува и Оня, Който всичко е създалъ“. Наистина, Богъ е тайна (Иоан. I, 18), но Той постоянно се открива вжтрѣ въ насъ, въ нашата съвѣсть. Своята сжщностъ Богъ е открилъ въ лицето на И. Христа, безъ чието историческо въплотение, смъртъ, възкресение и негово възнесение на небото, животътъ би билъ една безсмислица. Па и тайната въ религията е, — както казва на едно мѣсто единъ църковенъ отецъ, — която прави послѣдната възвишена и хората трѣба да вѣрватъ и се прѣкланятъ прѣдъ тая тайна. Колкото повече една религия е тайнствена, толкозъ повече тя е религия. Въ послѣдната, както е извѣстно, взиматъ участие вѣрата и разумътъ. Но вѣрата е по-сжщественъ елементъ въ религията. Не е религия въ истинската смисълъ на думата, оная религия, която обосновава всичкото свое съдържание на разума и обратно, — колкото една религия се обосновава на вѣрата, толкозъ тя е по-свършена. Но и религията пъкъ изгубва всѣкаква висша цѣнностъ, когато се отнеме отъ нея съвсѣмъ разумътъ. Въ такъвъ случай тя става вече една слѣпа вѣра — суевѣрие. Само почитането и благоговѣнието прѣдъ божествената тайна, прочее, ще ни открие нейната сжщностъ. Това, разбира се, ще стане не при настоящето плътско състояние на човѣчеството а—въ края на вѣковетѣ. „Сега, — говори ап. Павелъ, — ние разбираме нѣщата отчасти, а тогава ще разберемъ всичко както си е (II Кор. XII, 13)“. И ако ние не можемъ да имаме адекватно познание за най-малкитѣ видими прѣдмети, толкозъ повече не можемъ да имаме такъво за необятното Божество. По учението на християнската православна църква адекватно познание за Бога нѣматъ дори и ангелитѣ, които сж по-близостоещи до Него. Но отъ това пъкъ съвсѣмъ не слѣдва, че ние не трѣба да вѣрваме въ Бога, както и че не трѣба да вѣрваме и въ собствената си мисълъ, която не можемъ напълно да схванемъ и обяснимъ, но която все таки пакъ си сжществува. Върху непостижимостта Божия бл. Августинъ разказва слѣдния случай: „Той написалъ много съчинения върху християнската вѣра и християнския животъ — и намислилъ да пише книга за Бога. Почналъ да работи. Отъ сутринята още сѣда на масата, написва надслова „за Бога“ и захваналъ да мисли какъ по-добрѣ да обясни на хората, *що е това Богъ*. Дълго и напрегнато мислилъ той, но нищо не излизало. Августинъ се уморилъ отъ мисли. Главата го заболѣла. Отишълъ на морския брѣгъ да се разхлади.

Върви той по пѣсѣка, мисли върху своята работа и гледа: едно дѣте седи прѣдъ него, изкопало си трапчинка и съ кжсче отъ разбито гърне носи вода отъ морето и я влива въ трапчето.

— Що искашъ да правишъ, мило дѣте? — почиталъ Августинъ.

— Направихъ тая трапчинка и искамъ да прѣхвърля въ нея всичката вода отъ морето, отговорило дѣтето, като не прѣставало да си гледа работата.

Августинъ се позасмѣлъ и отишълъ по нататъкъ, съ думитѣ:

— Колко сж наивни дѣцата! Какъ малко тѣ разбиратъ! Ето, напр., това дѣте мисли съ малка една черупка да прѣнесе всичкото море въ своята нищожна трапчанка.

Мислитѣ на Августина се повърнали на първия свой прѣдметъ и чакъ тогава се той досѣтилъ.

— А нима азъ не съмъ сжщо таково дѣте? Съ своя слабъ човѣшки умъ азъ искамъ да схвана и да прѣдамъ на другитѣ разкрита всичката сжщностъ на безконечното Сжщество¹⁾, * Самиятъ нашъ духовенъ животъ е условно и ограничено отображение на абсолютния божественъ Духъ. И историята на народитѣ свидетелствува, че човѣшкитѣ общества никога не могатъ да се крѣпятъ и благоденствуватъ безъ Бога, безъ религия, безъ храмове и молитва. Дълбока психологическа истина се заключава въ думитѣ на св. Псалмопѣвецъ, който нарича безуменъ оня, що отрича истината за сжществуването на Бога (Псал. 13, 1) или както е у Гьотевия Фаустъ:

Мargarита — Ти вѣрвашъ ли въ Бога?

Фаустъ — Кой може, Ангеле мой,

Да каже, че вѣра въ Бога?

Питай мждритѣ — думи ще ти кажатъ много

А тѣхния отговоръ изглежда

Да е като подигравка върху въпроса.

Мargarита — Така, ти не вѣрвашъ въ Него?

Фаустъ — О, не ме разбирай криво, прѣлестно лице

Кой може да Го назове

И кой изповѣда:

Азъ вѣрвамъ въ Него!

Кой ще обхване въ себе Необятния

И кой би дрѣзналъ да каже:

Не вѣрвамъ въ Него? ²⁾“

Да, разумниятъ човѣкъ, който веднѣжъ е прѣминалъ прѣзъ всичкитѣ стадии на своето интелектуално развитие; винаги допуска, че задъ прѣдметитѣ въ природата се крие едно живо безконечно Сжщество, което всичко държи въ хармония. И, дѣйствително, само безумниятъ може да дрѣзне и рече въ сърдцето си: „нѣма Богъ!“

„Нѣма Богъ?! — пише единъ нашъ църковникъ-писателъ. — Възможно ли е човѣшки уста да произлесатъ това? Възможно ли е вѣнецътъ на творението да отрича Твореца си? Възможно ли е, като всѣки день чувствуваме топлината на слънчевитѣ лжчи, да кажемъ, че мѣма слънце?

Кажете, че нѣма животъ, въздухъ; че нѣма бури, вѣтрове, гърмотевици, земетресения и вулкани — и тогава безъ стѣснение продумайте: нѣма Богъ!

Погледнете въ дъното на морето, обърнете очи къмъ милиардитѣ небесни свѣтове, вслушайте се въ гласътъ на сладкопойнитѣ птички, кажете, че нѣма хиляди благоухани трѣви и цвѣта — кое отъ кое по чудни по цвѣтъ и по форма: отречете, съ една дума, хубоститѣ на природата и всичкитѣ нейни чудесии, които ни заобикалятъ и тогава, ако можете, продумайте: нѣма Богъ!

Наистина, само безумниятъ може да рече въ сърдцето си: нѣма Богъ (Псал. 13, 1) ³⁾“

¹⁾ Иаъ ст. „Богъ“ — Г. Петровъ.

²⁾ Faust-Goethe, I Teil, Leipzigs 99

³⁾ Духовна радостъ — свещ. Г. х. Боневъ, стр. 77.

† Митр. Теодосий.

За справедливостта.¹⁾

Радвайся с'кль, дщи г'вна,
проповѣдай, дщи іерусалима: ти
царь твоѣ градѣть твоѣ праведнѣ
и спасаѣй: той крѣтокъ, и крѣдъ
на подаремника и жреца ѡна.

Радвайся, дщи синова; испусти
радостни възклициания, дщи иеруса-
лимски; ето твоѣтъ царь иде при тебе;
той е праведенъ, и спасаея; той е кро-
токъ и силенъ на подаремникъ, и на
жребе младо.

Захарій IX,⁹.

Това пророчество е ясно прѣдсказвало влизането на Исуса Христа въ Иерусалимъ, което нашата Християнска църква за възпоминание празнува днесъ. Пророкъ Захарій, за да възхвали достойно побѣдата на тоя славенъ царь надъ смъртта, дава му тѣзи двѣ велики имена: *праведенъ и спасителъ*, които означаватъ, че той съединява въ себе си, за вѣчното блаженство на човѣшкия родъ, слѣднитѣ двѣ наистина царски или, по-добрѣ, божествени качества: *справедливостъ и благодетелство, или милостъ*.

При шумнитѣ и радостни възклициания на иерусалимския народъ въ честь на тоя праведенъ и спасаващъ царь искамъ да ви говоря днесъ, господа, за онази силна подпора на човѣшкитѣ работи, която се нарича справедливостъ, и да покажа, какъ тя трѣбва да се придружава отъ нуждната умѣренность на милосърдието.

Отъ всички прѣдмети, за които може да се говори въ полза на човѣчеството, този се вижда най-високъ и най-полезенъ; но не мога да скрия очудването си, което ми той прави чрѣзъ важностьта си, и почти ми убива духа съ тежината си; защото, тѣй като справедливостта е нужна за всички човѣци, които живѣятъ общественъ животъ, и на които тя трѣбва да е неизмѣняемъ законъ, истина е, че тя заключава въ частность главнитѣ обязанности на най-важнитѣ лица, на царетѣ, на министритѣ, на народнитѣ прѣдставители, на сждитѣ, на началницитѣ и на църковнитѣ служители. И зная добрѣ съ какво внимание, уважение и стѣснение трѣбва не само да се говори, но и да се обръща внимание къмъ всичко онова, което засѣга тѣхъ, даже и отдалече и въ общъ смисълъ. Но понеже важнитѣ нѣща допусчатъ да съобразяваме думитѣ си съ желанята си и да говоримъ прѣдъ каквито лица и въ каквото мѣсто и да е, ще ви изложа днесъ, господа, не свои мисли, а божествени истини и поучения, съ онова тайно въ сърдцето си удоволствие, съ което, като ви ги разкажа, нѣма да пропусна да не отдамъ дълбокото си уважение на вашата справедливостъ, стига само да я имате въ практика.

Понеже прѣдметътъ на бесѣдата ми е справедливостта, когато произнасямъ нейното име, трѣбва да се разбиратъ заедно съ нея: свещената връзка на човѣшкото общество, необходимото обуздаване на разпуснатостьта на нравитѣ, единствената основа на спокойствието, безпристрастния характеръ на властта и благоприятната подпора на зависимото подданство. Когато справедливостта царува въ обществото, тогава вѣрностьта се намира въ договоритѣ, сигурностьта въ търговията, чистотата въ занятията, взаимната любовъ, довѣрието и искреностьта между съсѣдитѣ и порядъкътъ въ полицей-

ския надзоръ; тогава земята е въ спокойствие и самото небе, тѣй да речемъ, ни свѣти благоприятно и ни пуца най-сладкитѣ си влияния. Справедливостта е най-главната добродѣтель; тя е общо украшение на общественитѣ и частни личности; тя е, която дава заповѣдитѣ въ сърдцата на едни, и вдъхва покорность въ сърдцата на други; тя включавя всѣкого въ границитѣ на длъжноститѣ му и на способноститѣ му; тя противопоставя непрѣодолима прѣграда на насилията, на свирѣпостьта и на буйнитѣ прѣдприятия. Прѣмъдриятъ Соломонъ съ тѣзи думи: „Прѣстолътъ на царетѣ се утвърждава съ правда“ (Притч. XVI, 12) не ѣ дава безъ важенъ смисълъ славата, че тя поддържа троноветѣ на царетѣ и закрѣпя държавитѣ; защото тя дѣйствително закрѣпя не само троноветѣ на царетѣ върху поданицитѣ имъ, но и трона на благоразумието надъ страститѣ и злитѣ похоти, и трона на Бога върху благоразумието.

Но ако справедливостта е царица на нравственитѣ добродѣтели, тя не се явява сама; вие ще я видете, господа, да седи на своя тронъ обиколена и услужвана отъ три прѣвъзходни добродѣтели, които можемъ да наречемъ трима главни нейни министри: постоянство, благоразумие и благодетелство. Справедливостта трѣбва да е привързана къмъ законитѣ, иначе тя е неравна въ поведението си; трѣбва да познава истината и лъжата въ работитѣ, които ѣ се излагатъ, иначе тя е слѣпа въ прилагането си; най-сетнѣ трѣбва да се разхлабява понѣкога, да става по-умѣрена и да дава мѣсто на милостъ и на снизходителность, иначе тя бива извѣнмѣрна, жестока и неспособна въ строгоститѣ си. Постоянството я закрѣпява въ мждритѣ закони, благоразумието я освѣтлява въ работата, и благодетелста я прави да понася неволитѣ и слабоститѣ на човѣцитѣ. И тѣй, първото я закрѣпя, второто я прилага въ дѣйствие, и третата, благодетелста, я прави по-умѣрена.

Древнитѣ велики философи не намирали другъ похубавъ, по-приятенъ и по-интересенъ прѣдметъ за разискване, отколкото прѣдмета на справедливостта; тѣ едногласно твърдятъ, че само правото е, което най-добрѣ показва всички прѣдимства, които човѣкътъ е получилъ като украшение и награда отъ природата; то показва и какво голѣмо количество отъ прѣвъзходни нѣща човѣшката душа крие въ себе си, за какви обязанности дохождаме въ видѣлината, какви дѣла сме длъжни да вършимъ, и кои сж естественитѣ връзки, що ни съединяватъ едни съ други. Но това, което наричаме гражданско право, обществено право, завзема само малко мѣсто въ обширното пространство на естественото право, и то въ природата на човѣка. Платонъ, Аристотель и Цицеронъ, които е вървѣлъ по диритѣ на първитѣ двама, сж казали самата истина, че законитѣ на върховното право сж начертани въ самата наша природа, която прѣдписва кое трѣбва да правимъ и отъ кое да се пазимъ; това право развито и усъвършенствувано въ човѣшкия духъ е законътъ. И тѣй, споредъ тѣхъ, справедливиятъ разумъ на човѣка е единъ законъ, чиято задача е да ни подбужда къмъ доброто и да ни отдалечава отъ злото: гражданското прочее право, и всѣко друго право, започва отъ тоя законъ, т. е. отъ закона на справедливия разумъ. Законътъ, дѣйствително, е силата на природата; той е духътъ, разумътъ на мждреца, и правилото на праведния и неправедния. Вѣрно, прочее, Аристотель опрѣдѣля справедливостта: „обществена добродѣтель, слѣдъ която по необходимость трѣбва да вървятъ другитѣ добродѣтели“ (Аристотелъ, полит. вѣд. кнѣ. Z').

Нѣма да се простирамъ повече за теоритѣ на древнитѣ философи по правото. Ще се постарая да докажа въ що се състоятъ тритѣ прислужници на справедливостта отъ гледището на християнството, което

¹⁾ Рѣчь, държана на Цѣтеновска недѣля въ второто събрание на Пастырско-Богословската група „Жизнь Слово“.

прилича на едно вѣчноцвѣтяще дърво, що осѣнява съ сѣнчаститѣ си и богати листа всички, които приходятъ подъ него. Християнството издигна обезобразеното и паднало човѣчество и му отвори мирно поприще достойно за човѣшкото прѣдопрѣдѣление; чрѣзъ челоуѣколюбивитѣ си и спасителни догмати то му съобща радостната вѣсть за любовта къмъ ближния, а пъкъ чрѣзъ космополитическитѣ си идеи и чистотата на нравственитѣ си начала повлия силно върху правото, което обнови и го изправи. Ще говоря първо за твърдостта на справедливостта.

I. Ако бѣхъ възлѣзълъ мислено до началото, щѣхъ да ви кажа, че първо въ Бога се намира справедливостта, и че тя отъ това начало се простира между човѣцитѣ. Оттамъ лесно ви би показалъ, че Богъ, който е съвършено справедливъ, управлява въобще свѣта и човѣшкия родъ въ частностъ, чрѣзъ една вѣчна справедливостъ; и затова въ вселената се забѣлѣзва единъ еднообразенъ и равенъ духъ, който се поддържа отъ себе се между безконечнитѣ движения и измѣнения на промѣнливата природа. Послѣ би видѣли, какъ справедливостта се излива върху насъ отъ тоя небесенъ източникъ, за да начертае въ нашитѣ души най-хубавия бѣлѣгъ на божиего ни подобие, и тогава би направили заключение, че ние сме длъжни да подражаваме, чрѣзъ една твърда и ненарушима любовъ къмъ правдата и къмъ законитѣ, онова постоянно еднообразие на божествената справедливостъ. И тъй не би имало никакво съмнѣние за постоянността на справедливостта; и отъ това слѣдва, че всѣки справедливъ човѣкъ трѣбва да е постояненъ и твърдъ; но най-вече отъ всички, трѣбва да сж постоянни и твърди оиѣзи, които сж повикани отъ Божието Привидѣние за водители, началници и сждии на народитѣ, и които, наричани въ священото писание „богове на земята“, трѣбва да свѣтятъ въ твърдостта на справедливостта си съ такъвъ блѣсъкъ, какъвто блещи въ неизмѣняемия образъ на първото Сщество, чието величие тѣ прѣдставятъ между човѣцитѣ.

Бихъ отишълъ до безконечность, ако се хвърляхъ по-нататкъ въ тѣзи високи умозрѣния; но понеже имамъ намѣрене да слѣза чрѣзъ извѣстни принципи въ практични истини, ще кажа, че справедливостта, както е опрѣдѣлена въ института на императоръ Иустиниана, който освободилъ правната наука отъ дребнитѣ панагирични форми, и посветилъ въ всичко законното равенство на лицата и на нѣщата, заличилъ различията между освободенитѣ и подобрилъ участта на робитѣ съгласно началата на християнството, е „вѣчно и твърдо желание да се отдава всѣкому безъ разлика що му принадлежи“, слѣдователно отъ туй лесно се разбира, че справедливиятъ човѣкъ трѣбва да е постояненъ и твърдъ, защото постоянството и твърдостта се включватъ въ опрѣдѣлението на справедливостта. (Слѣдва).

Б. Н. Балкански.

Религията и дѣтето.

VII

Прѣди да говоримъ за даване религиозното възпитание на дѣцата въ училището, ще бѣде необходимо да се обясни тука значението и смисълъга понятията „възпитание“ и „образование“ и отношенията имъ къмъ религията и религиозността у дѣтето. Разлика между „религиозно възпитание“ и „религиозно образование“

трѣбва да се прави сжщо така, както има разлика и между чиститѣ понятия „възпитание“ и „образование“.

Да „питаемъ“, да „възпитаваме“ значи да даваме храна на организма, физическа и духовна; а да „образоваме“ значи да даваме образъ на човѣшката природа и да спомагаме за нейното усъвършенствуване. И едното и другото иматъ прѣдвидъ развитието на организма, но въ първия случай се разбира неговия естественъ ръсъ, а въ втория — изкуственото измѣнение, подъ ръководството на възпитателтъ — художникъ. Но тази първоначална разлика между тия двѣ понятия не се запазила. Днесъ подъ думата възпитание се разбира не само подпомагане естествения развой, но и намѣсване въ процеса на този развой, когато се забѣлѣжи нѣкакво отклонение въ него. По такъвъ начинъ къмъ понятието *възпитание* се притурили функциитѣ на понятието *образование*. Подъ възпитание започнало да се подразбира систематическото въздѣйствието на физическата и душевна природа на човѣка, съ цѣль да се постигне отъ една страна нейното хармоническо развитие (*идеалната цѣль*), като се олжтва къмъ доброто, правдата и красотата; — отъ друга страна — съ цѣль да се приспособи човѣкъ къмъ живота (*утилитарната цѣль*), като се снабди той съ всички привички, навици и практически умѣния.

Образованието си служи главно съ даване *знания*. Напр., математическото образование прѣдполага обширни познания по математика, музикалното — по музиката, юридическото — по правнитѣ въпроси и т. н.

Разясненията, които направихме за понятията възпитание и образование досѣжно духовното съвършенство на човѣка, трѣбва да отнесемъ и къмъ религията. Тогава ще дойдемъ до слѣднитѣ положения:

1. *Религиозно възпитание*, или възпитаване дѣтето въ духътъ на религиозността значи да подпомагаме и съдѣйствуваме естественото негово разположение къмъ религията и религиозността, въ случай на нужда, като си служимъ и съ систематично прилагани възпитателни срдства: навици, примѣри, и подражение религиозността у възрастнитѣ и пр.

2. *Религиозното образование* на дѣтето значи да му дадемъ ония сщественни, важни и необходими познания по неговата естествена праотеческа религия, като за тази цѣль си послужимъ съ материали взети отъ св. Писание и цѣлокупната история на религиитѣ и християнската църква.

VIII.

Подъ религиозность трѣбва да разбираме онова дълбоко и възвишено настроение на човѣка, което зближава човѣкътъ съ Бога, което дава на живота опрѣдѣленъ смисълъ, като го заставя да се стрѣми къмъ постигане на оня идеалъ на божествено съвършенство, къмъ който се стреми самата религия. Слѣдователно, въ религията не само че се разкрива съдържанието на религиозния идеалъ, идеалътъ на Богочеловѣка, но сжщо така се налучква и пъкътъ за неговото постигане, като въ сжщо врѣме се посочватъ и ония срдства, чрѣзъ които човѣкъ може да се тури въ общение съ Божеството.

Въ по-раншитѣ си разсждения ние достатъчно освѣтлихме читателтъ, че религиозността т. е. *религиозното чувство* е вродено у дѣтето, сжщо така, както сж вродени и всички други егоистични и алтруистични (възвишени) чувства. Ето защо, трѣбва да подържаме факта, че възпитаване религиозното чувство у дѣцата започва неусѣтно съ пробуждането на всички ония първични чувства и влечения, които влизатъ въ състава на религиозното настроение. Като спомагаме за пробуждането, развиването и възпитанието на тия чувства у дѣ-

тето, ние въ сжщо врѣме спомагаме за пробуждането, развитието и възпитанието на самото религиозно чувство. Отъ това положение идваме до заключението, че при възпитаване на религиозността у дѣцата, ние ще трѣбва да влияемъ върху развиването на всички нейни отдѣлни елементи, като напр.: стрѣмленieto къмъ идеалътъ и необходимостта отъ духовно общение съ най-висшето Сжщество; или пъкъ самото религиозно чувство, въ чийто сложенъ съставъ влизатъ: благоговѣнието, прѣданността, любовта и др. Всички тия съставни елементи на религиозното чувство, при едни благоприятни условия на домашенъ, училищенъ или общественъ животъ, най-добрѣ се развиватъ и възпитаватъ *чрѣзъ наледния при-мѣръ отъ възрастниците*. Ето защо, както при възпитанието на другитѣ чувства, и изобщо при цѣлокупното душевно възпитание, така и при религиозното възпитание, главното възпитателно срѣдство трѣбва да бжде *добрия примѣръ*.

IX.

Но, както и по-горѣ казахме, цѣлътa на религиозното възпитание не се постига само чрѣзъ възпитаване дѣтето въ религиозностъ, а е необходимо и да се даде на дѣтето систематично религиозно образование. И мжчно бихме могли да си прѣдставимъ религиозностъ безъ каква и да е религия. Такава религиозностъ ще бжде твърдѣ неопрѣдѣлена, блѣдна и мъглява. Какъ ще се стрѣмимъ къмъ общение съ Бога, като не знаемъ нито срѣдствата на това общение, нито пъкъ имаме понятие за самия Богъ? Какъ ще се срѣмимъ къмъ постигане на идеала, когато не ни е достатъчно ясно, въ що се състои този именно идеалъ? Ето защо само религията може да даде на истинската религиозностъ пълна опрѣдѣленостъ и съзнателностъ.

Да дойдемъ пакъ по-близо до дѣтето и да обмислимъ единъ рационаленъ и подходящъ начинъ за полагане здрави основи на неговото първоначално религиозно възпитание и образование. Тука, прѣди всичко, ще трѣбва да се съгласимъ съ мнѣнието на блѣлжититѣ педагози Каменски и Песталоци, които подържатъ по теория и по практическо прилагане, че *началото на всяко възпитание е религиозното възпитание*; че онова възпитание, което се полага на свършено други, но не и на религиозното чувство, такова възпитание не е положено на здрави основи. Тия принципиални възгледи Каменски е прѣкарвалъ въ съчинението си „*Майчино училище*“ а Песталоци — въ блѣлжитото си съчинение „*Какъ Хертруда учи дѣцата си*“.

X.

Въ първо врѣме, когато дѣтето е още малко, познанията за Бога трѣбва да му се даватъ по възможностъ въ най-елементарна форма, като се гони цѣлътa — да се закрѣпятъ по-здраво, а слѣдъ това и да се развиятъ у него ония чувствени влечения и елементи, които сж основа на религиозното чувство.

Религиозното възпитание въ домътъ, напр., може да се започне съ развиване и упражняване на ония чувствования и привычки, които влизатъ като качества и съставни елементи на религиозното чувство и на самата религиозностъ. Зависи отъ добрата подготовка на родителитѣ, а особено на майката, да се започне систематично религиозно образование въ домътъ, — въ повечето случаи, обаче, то започва на по-здрави педагогични начала въ училището. Между другитѣ учебни прѣдмети, обаче, Вѣрочението трѣбва да стои на първо мѣсто, понеже, както вече видѣхме, то съдържа едновременно възпитателни и образователни елементи.

Въ училищната възраст дѣтето е достатъчно добрѣ подготовено, за да възприеме религиознитѣ познания,

които ще му се дадатъ. Като запознаемъ правилно дѣтето съ понятието за Бога и като му разяснимъ възможността да общимъ съ Него, ние ведно съ това ще подбудимъ въ него жажда да се стрѣми то къмъ такова общение съ Бога; а като му откриемъ и обяснимъ религиозния идеалъ, ще пробудимъ или ще усилимъ неговия стрѣмежъ къмъ постигането на тоя идеалъ.

И тѣй, религията и религиозността, логически различни едно отъ друго понятия, психологически и педагогически сж свързани и се допълватъ едно-друго. Сжщо така сж и трѣбва да бждатъ психо-педагогически, нераздѣлни религиозното възпитание и религиозното образование. Кое отъ двѣтѣ да прѣобладава и да прѣдшестува, това напълно зависи: 1) отъ възрастта на дѣтето, 2) отъ мѣстото (домътъ и училището), а главно 3) отъ възпитателътъ и неговитѣ срѣдства, за които те първа ще бжде дума.

(Слѣдва).

Д-ръ Г. Цѣновъ

Изъ областта на историята.

Първитѣ религиозни борби въ България¹⁾

Споредъ житието на св. Димитрия, славянитѣ, които нападали на Солунъ, споредъ мѣстожителството си сж се дѣлили на двѣ главни отдѣления: славяни отъ Стримонъ (Струма) и славяни отъ Ринхина (Черна, притоко на Вардаръ): (Καὶ τοῦτου γεγενημένου, καὶ ἐυνοκότες τοῦ παντὸς τῶν Σκλαβίων ἔθνους, ἤτοι ἀμφὸ τὰ μέρη, τοῦτ' ἔστιν, τῶν τε ἀπὸ τοῦ Ρυγίνου, ἔτι μὲν καὶ τῶν τοῦ Στρυμόνου... Tougard. p. 150)

По отдѣлно обаче тѣзи племена сж се наричали: *драгунити, сагудати, велесити, байунити, берзити* (Tougard, p. 118)

Всички тѣзи племена сж живѣли по-горното течение на Струма и Вардаръ. Тѣй напр. драгунититѣ сж живѣли по рѣката Драговищица, която тече прѣзъ Восилевградъ и се влива въ Струма. Велесититѣ сж *велесци*. Байунитѣ сж бабунци, т. е. жителитѣ на планината Баба или Бабуна отъ дѣто извира Черна (Ринхина), малко по-на югъ отъ Велесъ. Берзититѣ или *брсяцитѣ* сж живѣли пакъ тамъ въ Кическата котловина. Василъ Кънчевъ въ своята етнография на Македония пише: „Отъ старитѣ имена се запазило до сега само името на *брсяцитѣ*. Това племе е населявало нѣкога голѣма частъ отъ Македония около градоветѣ Битоля, Охридъ, Прилепъ и Велесъ. И досега тия мѣста сж гжсто населени съ българи, които се отличаватъ отъ своитѣ съеди по говоръ, облякло и жилища. Старото племенно име се зачувало най-добрѣ въ Кичевската котловина. Кичевци наричатъ себе си *брсяци* (чети: брсяца) и се гордѣятъ съ това име“ (стр. 30) Това сж славянскитѣ племена, съ които се е дружилъ Аспарухъ.

Къмъ казаното ще заслужа да се спомене и слѣдното: Дѣто е днешно Кичево по рѣката *Црна* (Черна) Страбонъ и Херодотъ споменватъ името *бръги* (Brugi и Brigi), което не ще да е нищо друго освѣтъ името на брсяцитѣ. Ако брсяци е сродно съ бързо, то заслужа да се спомене, че въ Западна България на *бързо* казватъ *брго*. Страбонъ пише:

¹⁾ Вижъ: „Ц. вѣст. брой 11.

Ὁ δὲ Ἐριγῶν πολλὰ δεξάμενος ῥαγμάτα ἐκ τῶν Ἰλλυρικῶν ὄρεων καὶ Λυγκιστῶν καὶ Βούρων καὶ Δευριόλων καὶ Πελαγονῶν εἰς τὸν Ἄξιον ἐκδίδωσι. Strabon. VII, сар. VII, 8. (Черна слѣдъ като приема много притоци изъ илирийскитѣ планини и отъ Линкиситѣ (охридцитѣ), *бръгитѣ*, дебрюнитѣ (дебърцитѣ?) и пелагонийцитѣ (битолчени), влива се въ Вардаръ) Херодотъ сѣщо тѣй поставя бръгитѣ тукъ, като съсѣди на пеонцитѣ, които съ живѣли по рѣката Струма. Съ тѣхъ е воювалъ персийския военачалникъ Мардоний, когато е прѣслѣдвалъ пеонцитѣ по Струма, но брѣяцитѣ го разбили.

На друго мѣсто Херодотъ пише:

Οἱ δὲ Φρύγες, ὡς Μακεδόνες λέγουσι, ἐκαλεῖντο Βοίγες χρόνον ὅσον Εὐρωπῆϊοι ἐόντες σύνοικοι ἔσαν Μακεδόνι, μεταβάτες δὲ ἐς τὴν Ἄσιν αἶμα τῆ χώρα καὶ τὸ οὐνομα μετέβαλον Φρύγας. — Herodot (Фригитѣ, както разправятъ македонцитѣ, сѣ се казвали *бръги*, когато сѣ били въ Европа и сѣ живѣли заедно съ македонцитѣ, обаче слѣдъ като минали въ Азия, заедно съ мѣстото си измѣнили и името на Фриги). Сѣщото пише и Страбонъ Lib. VII. Fragm. 25.

Оносительно тѣзи прѣминавания отъ Азия въ Европа, и обратно нека кажемъ, че Страбонъ казва, какво старитѣ скити сѣ прѣминавали отъ Азия въ Европа, а Херодотъ, че сѣ минавали отъ Европа въ Азия. Както и да е това, очевидно е, че брѣяцитѣ стоятъ въ връзка съ бръгитѣ. Вече самия фактъ, че това име веднѣжъ се пише съ *υ*, Βούροι, а другъ пжтъ съ *ι*, Βοίροι, показва, че гръцкитѣ писатели сѣ прѣдавали чужда дума, която не е могла точно да се изрази съ гръцката азбука. *А отъ всичко това излиза че брѣяцитѣ поселяватъ настоящитѣ си селища като славяни отъ незапомнени времена.*

Ето какви сѣ илирийцитѣ, които се борятъ за своя политическа и духовна независимостъ.

Все по тѣзи мѣста старитѣ гръцки писатели споменуватъ и племето *дули*, а гръцката дума *δοῦλος* (робъ, слуга) на латински и нѣмски значи *Slavus* или *Sclavus*. Сѣщия смисълъ има и думата *vulgos* или *vulgus*, съ които названия се и наричатъ илирийцитѣ отъ срѣднитѣ вѣкове насамъ.

Но това не е всичко. Славянитѣ се считатъ за *венети*.

Това е аксиома въ науката. А венетитѣ се считатъ за *илирийски* народъ, т. е. за народъ на оная страна, дѣто видѣхме, че отъ памтивѣка живѣятъ българи, и славяни. Историята на венетитѣ е, че тѣ въ едно праврѣме живѣли заедно съ кимбритѣ (хунитѣ) въ Мала Азия около Синопе и днешния Босфоръ. Оттамъ тѣ минали отъ тая страна Босфора. Причината да манатъ Босфора е била едно пошръкнѣло говедо. Като го приханапи мухитѣ, то се хвърлило въ водата и я прѣминало. Кимбритѣ или хунитѣ го послѣдвали та минали и тѣ и зели да нападатъ живѣщитѣ въ Тракия гети или готи. Слѣдствие това водниятъ провлакъ се нарѣкълъ *Боспоръ* = прѣходъ на волъ или волски бродъ. Въ Тракия венетитѣ се установили най-напрѣдъ по брѣга на Мраморно и Егейско море съ централно мѣсто *Еносъ*, въ устието на Марица, който си водилъ името отъ венетитѣ, които на гръцки се пишатъ *Ἐνωτοί*. Тукъ венетитѣ зели участие въ Троянската война. Слѣдъ разбиването на Троя тѣ поселили Македония, а отсѣтнѣ Италия. Сѣщо и дарданитѣ които сѣ едни отъ главнитѣ герои на Троянската война, сѣ поставятъ първоначално до дарданелитѣ, а отсѣтнѣ, въ сѣверна

Македония. Ето отдѣ произлиза обстоятелството да се считатъ славянитѣ (венетитѣ) за *гети*: Τὸ δὲ Γετικὸν ταῦτον εἶπευ αἱ τῶν Σκλαβινῶν. . . (Thephyl. Simos. III, 4). Гетитѣ тоже сѣ зели участие въ Троянската война.

По сѣщитѣ брѣгове на Мраморно и Егейско море се поставя и праотечеството на хунитѣ и българиѣ. Макарь и да ни се вижда баснословенъ фактътъ за прѣминаване на говедото прѣвъ казания провлакъ, все пакъ трѣбва да изтъкнемъ особено важно обстоятелство, че *хунски волъ е станалъ причина да си получи Босфора името*. Името Боспоръ, което е толкова старо, колкото изобщо историята помни, е свързано прочее съ българската история. Като се има това прѣдъ видѣ, разбира се, защо хуни и българи се бунтуватъ за тракийски владици. Разбиратъ се и слѣднитѣ думи на Малала:

„Въ това врѣме живѣщиятъ близо до Босфора хунски царъ (ϕῆξ) на име Гродъ се сдружилъ съ сѣщия императоръ (Юриетиана) и отишълъ въ Цариградъ и билъ кръстенъ, като билъ възприетъ въ светото кръщение отъ сѣщия императоръ и слѣдъ като билъ надаренъ съ много дарове, билъ изпратенъ въ собствената си земя, за да пази Романия и Босфора. . . . Сѣщиятъ царъ, слѣдъ като билъ направенъ християнинъ, завърналъ се въ собствената си земя близо до босфора“ (Малала, стр. 531—432 ed. Bonn.)

Гсрното помирение на бунтуващитѣ се хуни е станало слѣдъ смъртъта на Анастасия и дохождането на Императорския прѣтолъ на Юстина и Юстиниана.

Приведения разказъ на Малала е възпроизведенъ отсѣтнѣ отъ Цариградския патриархъ Никифора, който заедно съ Теофана досега служеше, като единственъ източникъ по праисторията на българитѣ. Той пише:

„Слѣдъ изтичане на извѣтно врѣме господарьтъ на хунитѣ доде съ своитѣ първенци и орженосци въ Византия и поиска отъ императора да бѣде кръстенъ. Това било прието на драго сърце и хунекитѣ първенци били приети отъ свещената капалня отъ римски първенци, а тѣхнитѣ придружници отъ придружницитѣ на послѣднитѣ. Слѣдъ като били посветени въ свещенитѣ таинства, раздадени имъ били царски подаръци и достойнства, защото на князетѣ били дадени титлитѣ „патриций“ и били изпратени най-приятелски въ хунската земя (стр. 14 на Боското издание).

Въ свързка съ горния разказъ ще да стои слѣдния славянский разказъ:

Михаилъ съ Вардоу Кесаромъ идоша Болгаръ воевати. Бѣ же тогда въ Болгарахъ. Болгаре же убо яшася и просиша християне быти. И пришедъ въ Цариградъ князь ихъ крестися и з' болгары своими и приять его отъ купѣля царъ Михаилъ и нарекоша имя ему Симеонъ, и отпусти ихъ царъ Михаилъ съ великою честію въ своеси. И тако вез родъ Болгарекыи крещение приять (Прозходьтъ на българитѣ стр. 235—236).

Легендата, както виждаме, е сѣщата, само че късно е прѣписвана, та съобщава друга имена.

Тѣзи живѣщи до Босфора хуни се наричатъ отъ Теофана българи. Неговата стара България се е простирала отъ Босфора до рѣката Кофина, която споредъ Помпония Мела (I в. сл. Хр.) се е вливала въ Егейско море и е по сѣка вѣроятность днешната Струма (Тахинското Езеро), па може и Вардаръ да е. Въ тая Теофанова България сѣ

живѣли еврейтѣ, т. е. жителитѣ по рѣката Еврусъ (Марица), на които е проповѣдвалъ св. Кирилъ. Сжж и хазаритѣ, при които е ходилъ св. Кирилъ сжж живѣли по Марица. Това говори още Херодотъ, но то се разбира и отъ Теофана, който пише, че хазаритѣ живѣли въ Берзилия (Βερζιλιάς стр. 547) а Берзилия се споменува въ Тракия по коритото на Марица. Хазаритѣ се поставятъ отъ Теофана и въ първа Сарматия, а първа Сарматия е Тракия. Отъ тѣзи факти излиза, че хазарското и българското покрѣстване стои въ връзка съ покрѣстването на живѣщитѣ близо до Босфора хуни.

Мнѣния и отзиви.

Двамата богослова „неохристияни“

Единиятъ се казва Диню Божковъ. Другиятъ — Хр. Върговъ. И единиятъ и другиятъ пишатъ въ многоразлични вѣстници и съ всевъзможни имена. Напишатъ нѣщо въ единъ вѣстникъ, прѣпечататъ го въ другъ. Отъ като сж почнали да пишатъ, да богословствуватъ и християнствуватъ, все единъ „огнь“ въ тѣхъ гори. Като сж се оловили въ нѣкой „модернистъ“, „неохристиянинъ“ или „неоязичникъ“, все съ него, все чрѣзъ него ходятъ. Центъръ на „дѣйността“ имъ е да нападатъ всѣкого, който не мисли като тѣхъ и има доблестъ да го каже.

Частно Д. Божковъ не познава споръ принципенъ, почтенъ. Възгледитѣ си той не доказва и не защитава. Възрази ли му нѣкой принципно, той всѣкога се е залавялъ за *личността* на идейния си противникъ, най-често съ обиди и небивалици. Той не пощади отъ обиди и хора, на които безпорно дължи уважение. Но тѣ е: малко сж хората, които хулятъ всичко въ църквата, та трѣбва и „богословитѣ“ да помогнатъ. Единъ отъ любимитѣ вѣстници, въ който пишатъ двамата „неохристияни“ е социалистическия вѣстникъ „Камбана“. Избранъ е, безсѣмѣнно, добръ вѣстникъ. Разказватъ, еднѣжки поискалъ единъ да помѣсти нѣщо въ „Камбана“ въ защита на истината, но не противъ църквата. Единъ отъ редакторитѣ на вѣстника казалъ: „Не! не може! Ако дадете статия, въ която да се критикува, напада църквата ще я помѣстимъ. Статии противъ църквата помѣстяме, но такива като вашата, не можемъ!..“ Този случай е характеристиченъ и за дѣйствителнитѣ тенденции на статиитѣ на двамата „неохристияни“.

Единиятъ отъ тѣхъ е излъгълъ напоследѣкъ да нападне и новооснованата въ столицата група „Живо Слово“. Въ тая група влизатъ всички софийски свещеници и около 10 академици. Отъ име на групата първи говори *Иеродияковъ Михаилъ* (Чавдаровъ) „за невѣрието у насъ“. Неохристиянинъ Х., обаче, не е доволенъ нито отъ „Живо Слово“, нито отъ „калугерина“ Михаила! Въ в. „Свѣтъникъ“ той брули и едно и друго. Какъ смѣе, наистина, „Живо Слово“ и „калугеринъ“ Михаилъ да работятъ за Христа и църквата — безъ да попитатъ „неохристиянина“ Х. Който не дѣйствува като него, какъ смѣе да говори за църква и християнство!

И, ето, неохристиянинъ чрѣзъ „Свѣтъникъ“ хвърля анатема и на „Живо Слово“ на иеродиякона Михаила. Вече това почване съ „калугерина“ характеризира какви чувства „палатъ“ г. Х. „Живото Слово“ на „калугерина“, каже „огненосецъ“ Х. е „мъртво слово. То приспива религиозната съвѣсть, религиозното съзнание...“ А защо било мъртво и защо приспивало „рели-

гиозната съвѣсть? Разбира се, за това, че „огнь горѣлъ“, а пъкъ калугеринъ гворѣлъ „за безвѣрие у насъ“ Разбира се, че е тѣй. Та „огнь“ ли е това — безвѣрие, развала, корупция, нравствено разтлѣние и пр.! Безспорно, не! И „Ж. Слово“ и калугеринъ Михаилъ трѣба да оставятъ това „прѣливане огъ пусто въ праздно...“ Трѣба да зематъ истинското живо слово. И то е безспорно това — какъ тѣй св. Синодъ е отворилъ „свещеническо училище?“ Отдѣ на дѣ да се отваря „Висше Богословско училище“! Не трѣба просвѣтено духовенство! Не трѣба духовни училища. Исусъ Христосъ и апостолитѣ въ училища ли се учеха? Какъ тѣй Симеонъ да се позволи да наложи епитимия на нѣколко новопазарци? Но че тия новопазарци настояватъ да се хули религията въ църковна къща, 20 метра нараздалечъ отъ църквата, че се омѣрсява божествения храмъ по най-гнуспавъ начинъ — това не е нищо! Безвѣрието „огнь“ ли е? Какъ си позволява още св. Синодъ да отреди да се прѣведе св. Писание? Какъ така да не запитатъ двамината „неохристияни“: смѣе ли св. Синодъ, безъ тѣхно разрѣшение, да сжществува? И понеже Синодъ въ България не трѣбало да има, понеже църковнитѣ и религиозни дѣла ще се подемаатъ съ „огнено“ слово, когато се разтури св. Синодъ, за да нѣма кой да иска отъ „неохристиянина“ Х. паритѣ, които сж му давани да се учи на „богословие“, — за това „огньтъ“, живото слово не е у „калугерина“, който не почналъ съ св. Синодъ, а у двамината „неохристияни“, които все съ св. Синодъ се занимаватъ! И тѣй всичкия „огнь“, истинското „живо слово“ сж само и единствено въ „огнената дѣйностъ“ на разтройване управата на църквата въ България и на нападане и дори хуляне всички калугери, свещеници, владици, които не се неохристиянизиратъ, не се поязичватъ...

Хр. Върговъ (Хр. С. Мирковъ), като брули другитѣ, за дѣто се занимаватъ съ „теоретически доказателства“, самъ теоретизира „живото си слово“. На връхъ великия петѣкъ въ в. „България“ той дава „идейно“ разсвѣтление на практическата си огнена дѣйностъ. Калугерството, дума той, „отрича всичко жизнено въ християнството, като беззаконно! Калугерътъ е страхливецъ, егоистъ. Калугерството и калугерското вѣрую е „огасило огъня въ църквата“. Отъ калугерството днесъ е студено въ църквата. Имаме, казва Хр. Върговъ, „прѣдставители на църквата“. Та кое частно и обществено дѣло сж озарили тѣ съ свѣтлината на евангелието?.. И химнътъ на възродената църква, завършва г. Върговъ, ще настане тогава — когато се освободи църквата отъ аскетизма и когато *майките*, унижени и оскѣрбени отъ калугеритѣ, и когато дѣцата, гонени и проклинани отъ аскетитѣ, запѣятъ — вмѣсто калугеритѣ — химна на възродената църква. Тогава Богъ ще стане човѣкъ и човѣкъ Богъ...

Така е, безспорно! Противъ това макаръ да е и св. Писание и историята на църквата въ най-блѣстящитѣ й епохи, но щомъ нѣщо подобно твърдятъ руснацитѣ Розановъ и Мережковски, то, безспорно, е догма! То, безспорно, е „огнь“, въ който трѣба да горятъ всички. Тѣ, безспорно, е истинско живо слово, а, безсѣмѣнно, е мъртво и приспивателно всичко, което ще каже единъ „калугеръ“ Михаилъ и други като него за „нѣкакво“ безвѣрие въ България!

Още по-ясенъ и по-прѣлестенъ е Д. Божковъ. И той на връхъ Великъ-денъ е теоретизиралъ практическата си дѣйностъ, разбира се, въ в. „Камбана“. И ето принципитѣ на „некалугерското“ му, „християнско“ вѣрую:

„Църквата е отрицание на цѣлото християнство... Свѣрѣмнената църква не се отличава отъ църквата на еврейскитѣ книжници и фарисеи. Тя не мисли за човѣ-

чество и човѣщина. Тя е „фалшифицирала“, угасила духа на Христа.

„Тя е църква на буржуазията. . .“

„Новата религия, истинското християнство, вѣе въ работнишкитѣ и широкитѣ демократически движения, които не сж друго освѣнъ движения за божия правда и божия справедливостъ на земята. . .“

„Християнството, завършва Д. Божковъ, възкрѣсна въ социализма! . . .“

Тия принципи на „новата религия“ на Д. Божковъ сж ясни. Тѣ нѣматъ нужда ни отъ коментари, ни отъ опровержения.

И сѣднали сж нѣкои у насъ да работятъ противъ католици и протестанти, противъ изопъчването на закона Божий въ българскитѣ училища. Че нашитѣ „богослови“, „неохристияни“ и отъ католици и отъ протестанти и отъ всѣкакви волнодумци въ българската школа, и въ българското общество отидоха по-далече. Единиятъ отъ тѣхъ е прѣподавателъ по моралъ и религия въ военното училище. А най-куриозното е, че и двамата тия „неохристияни“ сж идеолозитѣ и ръководителитѣ на органа на така нареченото съюзено *православно* българско духовенство. . .

„Камо грядете, господа? Ако сте искрени, защо стоите още въ тая „калугерска“, „мъртва“, „студена“ „езическа“ църква, и какво ви тегли въ вѣстника на единъ „калугеръ“? Р.

КНИЖНИНА.

Ст. Михайловски.

Поема на Поемитѣ.

(Февруарий, 1912.)

(Продължение.)

XV.

Но тѣзи писъци, но тѣзи
Стенания какви сж? Плачете ли? Жалостъ
Безвременна — и безполезно каянѣ!
Плачѣтъ ви нема да се чуе
Навѣнъ отъ Преисподнята —
Тазъ нова бащиния ваша!

Да, за проклятието има
Едничкъ свършкъ — пакъ
Проклятие!
Лжчитѣ на утѣхата не могатъ да пробиятъ
Геенскитѣ тъми!
Безкрайна е вселенната, но още по безкраенъ
Ще бжде ваший трауръ:
Вий сте безсмъртни!

Вий сте безсмъртни —
Безсмъртно сте безпомощни!

Вий сте безсмъртни —
Безсмъртно е лишението ви
Отъ всѣкаква закрила
Противъ стрѣлитѣ
На сърцеядната самовражда!

Вий сте безсмъртни:
Ще мрете всѣки день по малко —
И нема да измрете!

Слѣдъ всѣко зло — ще дойде зло —
За да го претърпите вий;
Бѣдитѣ ще се размножатъ —
И ще се размножатъ въ сърцата ви тревоги
И трепети!

Отъ всичкитѣ ви чувства
Едничко чувство ще се образува — чувство
На поражение!
Отъ всичкитѣ ви качества и свойщини — една
Способностъ ще се образува:
Отъ себе си да се гнусите!

Срамѣтъ ви срамове ще ражда,
И язвитѣ ви язви ще докаратъ;
Столѣтията—вѣщи
Въ разбиванѣ на всѣкакъвъ гранитъ
И въ скжсанѣ на всѣкакви вериги —
Не ще строжатъ
Оковитѣ ви!

XVI.

Отъ смъртъ вий се бояхте; треперете:
Вий сте безсмъртни!
Отъ днесъ нататкъ вашето призванѣе
Се казва горестъ, —
Отъ днесъ нататкъ жилището ви
Губилище се казва, —
Отъ днесъ нататкъ бжднината ви
Безбжднина се казва, —
Отъ днесъ нататкъ
Духѣтъ на Истреблението, върлий
Сатанъ—вашъ заповѣдникъ става; — нему
И на омразнитѣ му пълчища
Вий сте подвластни за напредъ.

XVII.

Какви сж тѣзи чудеса
И тѣзи обаяния — до днешенъ день
Невиждани отъ моитѣ очи?

Какви сж тѣзъ вълни отъ свѣтлина
Въ които плавамъ сладостно на тазъ минута?

Каква е тазъ хармония която слушамъ?
Какво е туй свещенно воинство което
Лети въ непостижими висоти,
Отъ блясъка на хиляди свѣтила обградено?

О радость безпредѣлна,
Видѣние чаровно,
Предъ мене Правдата на Правдитѣ блѣсти;
Азъ виждамъ
Наградата на Добродѣтелята, —
Азъ виждамъ тържеството обѣщано
На божиитѣ чада!

Предъ менъ стои великата потайностъ —
Въсходѣтъ
На всѣка мъдростъ
Къмъ извора на всички мъдрости.

Предъ менъ стои това
Що дълго време ожидавахъ герои
И боговдѣхновенни
Пѣвци: прославата на всѣка доблестъ,
Прославата на всѣки дългъ.

Предъ менъ стојтъ Животътъ на живота,
На всички благости началото и края,
Короната на всѣка мощь.

Предъ менъ стои
Най свѣтлото отъ свѣтлитѣ дѣла —
Побѣдата на вѣрнитѣ Господни
Служители.

Предъ менъ стои Съюзътъ, най свещений
Между Съюзитѣ,
Единствении неразрушимъ и безконеченъ
Съюзъ, — съюзътъ помежду
Създателъ и създания.

XVIII.

Избранницитѣ божии, засмѣни,
Отъ тихъ и сладостенъ вѣсторгъ обзети, ходѣтъ
Въ Сионскитѣ градини —
И пѣјтъ химни въ честь на Саваота . . .

О, тѣ приличатъ на дѣца смиренни
И милни,
Които, прѣвечеръ, стојтъ събрани
При своя старъ баща, и му се радватъ,
Пригрѣщатъ го, цалуватъ го, съсъ сладки
Припѣви го развеселяватъ,
Приспиватъ го, — и съ преданность глубока
Върху почивката му дѣјтъ !

XIX.

Да, ето го живѣлицето лжчезарно
На божия народъ,
Пречистата Обителъ на Светцитѣ,
Земята на Земитѣ,
Свѣтътъ на Свѣтоветѣ,
Убѣжището на пророцитѣ
И на апостолитѣ — жедни
За свѣтлость, тази първа сласть свѣтовна,
За правда, тази сетня
Свѣтовна цѣль !

Осанна !
Достопаечивний, черний день се измѣни
На радостенъ, на свѣтлоносенъ день !

Осанна !
Престанжъ вечъ да се сражава мрачинната
Съ небето ;
Престанжъ всѣкаква борба
Между незнание и знание, между
Порокъ и светость, —
Престанжъ инстинкти хищни
На Божий планъ да пречжтъ.

Осанна ! Божията воля се изпълни !
Единствении свѣтовенъ редъ
Е божий редъ сега !

Осанна ! Слънцето изгрѣва и залѣзва
Надъ добротестие безкраино и всесвѣтско !

Осанна ! Нема вече страхъ въ душитѣ,
Въ сърцата нема вече горчевини !

Осанна ! Въ мислитѣ
Съмнѣние вечъ нема, —

И нема вече върлостъ
Въ стремежитѣ !

Осанна !
Съкровището на съкровищата, миръ
Ненарушимъ, —
Е достояние на чиститѣ човѣци !

Осанна ! Богъ е Богъ на Боговетѣ,
Царъ на Царѣтѣ,
И слънце на слънцата !

Осанна !
Богъ се зове Молниеносецъ,
Богъ се нарича Гръмовержецъ —
Но само адътъ се бои отъ Него —
А благовѣрнитѣ човѣци
Сж негови поклонници и рожби
Любими !

Осанна ! Господъ смаза злото —
И като побѣди грѣха,
Навѣки първенството си възстанови !

Осанна ! Всичко що милѣе
За чистота духовна, — всички
Които знајтъ
Да преобрѣщатъ любовта на дългъ
И дълга на любовъ —
Сж покровителствувани отъ Саваота !

Осанна !
Земитѣ вечъ не крижтъ
Въ отробата си язви и простѣпки, —
Слънцата нематъ вечъ петна !

Осанна ! Сжщества и свѣтове
Не чакатъ вече край:
Навредъ царува безконечность !

(Слѣдва)

ВЪНШЕНЪ ПРѢГЛЕДЪ.

Цариградската патриаршия. (Призбиране членове на мирския свѣтъ ; патриархатъ ; Рѣчь на мирски свѣтъникъ). По минала недѣля стана изборъ на четирима членове за Постояния мирски свѣтъ при Цариградската патриаршия на мѣстото на четирима членове, чиито изборенъ периодъ изтича. Съгласно съ народния грѣцки уставъ, избирателното тѣло се състои отъ патриарха, отъ 12 синодни членове, отъ 8 члена на мирския свѣтъ и отъ 23 миряни, делегати на цариградскитѣ енории. При всѣки такъвъ изборъ Мирскиятъ свѣтъ дава отчетъ на изборното тѣло за хода на работитѣ, административни и сѣдебни, за управата и за финансовото положение на Патриаршията. Изборното събрание се открило отъ патриарха Йоакимъ III. Като посочилъ цѣльта на събранието, Н. Светейшество очерталъ тежкото положение на Църквата и борбитѣ, които Църква и народъ водятъ за запаза на правата си. Въ рѣчта си той възхвалилъ дѣйността на членовѣтѣ, чиито изборенъ периодъ изтича, благодарилъ имъ и поканилъ избирателитѣ да оцѣнятъ важността на обстоятелствата, при които става изборътъ и, съгласно съ това, да си дадатъ довѣрието и гласа за достойни избраници. Бѣлѣ-

жита е рѣчта, съ която съвѣтникътъ М. Лимаракисъ, чийто изборенъ периодъ изтича, отговорилъ на патриарха. Въ кратки и силни думи той очерталъ програмата и дѣйността на Патриаршията прѣзъ четиригодишния периодъ, както и мжчнотиитѣ, които трѣбвало да надвива.

„Отъ име, казалъ той, на моитѣ другари изказвамъ на Ваше Светейшество нашитѣ благодарности и нашата признателностъ за възхвалитѣ и за благоволителния отзивъ поради дѣйността, която сме развивали въ функциитѣ, съ които ни удостои довѣрието на Църквата и на народа. Отъ дълго врѣме Църква и народъ се борятъ съ мжчнотиити. Ала никога буря не е ги разклащала така силно, както отъ четири години насамъ, откогато се провъзгласи свобода и равенство за всички въ империята.

Самото съществуване на Църквата се оспори. Посочиха ѝ храмоветѣ и поискаха да я ограничатъ у тѣхъ само въ молитви и въ богослужение. Народътъ бѣ нападналъ зѣ публични събрания и въ рѣчи, официозни и неофициозни. Даже неговиятъ животъ бѣ осжденъ. Проповѣдватъ нѣкаква си нова химична теория, съ която гонятъ, въ късо врѣме, да слѣятъ другитѣ народности въ империята съ племето, което властвува.

Нуждно ли е да очертавамъ бѣлката и смущението, прѣдизвикани отъ тази внезапно избухнала буря, хаоса, който създаде, хаосъ, пълненъ съ опасности за народноститѣ и за държавата? За щастие, Църква и народъ, водени не отъ духъ на фанатизъмъ, както обичатъ нѣкои да казватъ, но съ пълно съзнание за социалното и политическо положение на нашето племе, се застъпиха за свещената хранилища. Съ своитѣ усилия и борби тѣ придобиха тѣхното признаване, което е едно примирие и едно ново озаконяване на скжлоцѣннитѣ права, които скржчателство за тѣхното съществуване: посрѣдъ мрачния хаосъ тѣ откриха единствения пѣтъ, който носи сговоръ, миръ и спасение на държавата и народноститѣ.

Този пѣтъ е почетъ къмъ народноститѣ, почетъ къмъ тѣхното съществуване, истинско равенство и сътрудничество на всички, въ този духъ, за спасение, закрѣпа и успѣхъ на държавата.

Тѣзи мисли, това дѣло, както е казано въ нашия отчетъ, припечели на народа и на църквата уважението на много други народности, безъ разлика на вѣра и на племе, въ империята. Христианитѣ, огорчени отъ скжщитѣ страдания, прѣслѣдвали и прѣслѣдватъ благо за всички чеда на великото отечество, за което право и дългъ е всѣки да работи съ самоотвержение. Ако на това дѣло на отговорнитѣ прѣдставители на църквата и на народа, ние, излизачитѣ съвѣтници, сме могли да бждемъ отъ малко полезни, отправенитѣ думи отъ В. Съвѣтешество ще бждатъ свещенъ залогъ за насъ и драгоцѣнно насѣдчение за ония, които остава да продължатъ борбата.“ . . .

ИЗЪ ВЪСТНИЦИТЪ И СПИСАНИЯТА.

Писмо отъ единъ осжденъ на смъртъ войникъ.

Единъ френски войникъ, осжденъ на смъртъ, е екзекутиранъ на 29-и мартъ н. стилиъ. Прѣди да се качи на ешафота въ г. Манъ, у Франция, той вржчилъ на духовния си изповѣдникъ нѣколко писма. Едно отъ писмата било за майка му, а другото за печата. Интересно е съдържанието на това послѣдното. То е обвинителенъ актъ срѣцо училието на днешното училище и срѣцо об-

ществото, което остава училището да бжде разсадникъ на похаба у юношеството. Ето текста на това писмо, напечатано въ в. *Temps* въ броя отъ 30 мартъ т. г. :

„Манъ, 25 февруарий 1912 г. Отправлямъ тия редове на моитѣ защитници, които сториха всичко, което можеха, да ме спасятъ. Тѣ могатъ, ако желаятъ, да си послужатъ съ тѣхъ, за да прѣдпазятъ и избавятъ други. Тѣзи нѣколко реда иматъ една цѣль — да разгласятъ, че, ако азъ, синъ на честно сѣмейство, паднахъ тѣй низко, това се дължи на училието, което добихъ въ юношеството си. Въ училището ни учеха, че властѣта на родителитѣ върху дѣцата е твърдѣ ограничена; че, споредъ законитѣ, родителитѣ нѣматъ право да наказватъ дѣцата си; че кражба, извършена въ врѣда на родителитѣ, не е кражба, и че законътъ не може да ни накаже.

Бидейки, прочее, по характеръ твърдѣ наклоненъ къмъ зло, всички тия идеи, които чувахъ — идеитѣ, че всички човѣци трѣбва да бждатъ равни и че не трѣбва да има богати — ме настроиха, защото бѣхъ особено увлеченъ отъ тѣхъ, и въ това именно е изворотъ на първата моя грѣшка, поради която бѣхъ турнатъ въ изправителенъ домъ. Тукъ трѣбваше да прѣкарамъ много години въ страдания, понеже директорътъ на изправителния домъ, намѣсто да стори всичко възможно да напѣта толкова младежи къмъ добъръ животъ, на всѣка стѣпка ни караше да чувствуваме неговото прѣзрѣние, като зи най-малка грѣшка ни чакаше сухъ хлѣбъ, желѣза а тъмница. И този директоръ, който трѣбваше да бжде з насъ баща на сѣмейство, имаше една само нѣжна дума *тѣзи или нѣки*.

Подиръ редъ години, въ които познахъ само едно страдание, азъ напуснахъ този домъ съ омраза къмъ обществото, което бѣ причина за всички мои злини. Азъ излѣзохъ безъ занаятъ, оставенъ на собственитѣ си инстинкти и злочестии. Както мнозина, азъ паднахъ.

Ала тази грѣшка, която ме откъсна отъ обществото, бѣ за менъ благодарѣтелна: въ затвора въ Манъ, дѣто пиша тия редове, азъ намѣрихъ единъ свещеникъ, който ми разкри, какво е въ дѣйствителностъ живота, понеже, изповѣдвамъ, азъ никога не бѣхъ то разбралъ.

За злощастие, тѣзи съвѣти дойдоха много късно, понеже наказанието, което ме очаква, ще ми попрѣчи, може би, да приложя въ живота съвѣтитѣ, които ми даде и които се заклехъ, че ще слѣдвамъ.

Уви! азъ желая тия редове да послужатъ за урокъ на мнозинството младежи, които, като менъ, се оставятъ да се заблуждаватъ отъ лѣжливитѣ идеи, които не прѣставатъ да ни повтарятъ. Колцина, като менъ, се оставятъ да се приспиватъ съ тия идеи, които единъ день ще ги доведатъ до отчаяние! Ако трѣбва да умра, ще умра мжжествено, увѣренъ, че Богъ, по-благъ отъ човѣцитѣ, ще прости моитѣ безпѣтства, и съ сладко упование, че ще ме вземе при себе си. Ала сърдцето ми се кжса при мисълта за моитѣ злочести и мили родители, които никога нѣма да се утѣшатъ. За Бога, посѣтете ги и имъ обадете за моето разкаяние и за моята скрѣбъ. Послѣдната ми мисль ще е за тѣхъ. Азъ се надѣвамъ да ги намѣря тамъ, горѣ, дѣто не ще прѣстана да се моля за тѣхъ и дѣто очаквамъ да се срѣцнемъ.

Бенжаменъ Тисо,
Военния затворъ въ Манъ .

Църковно-обществена лѣтопись.

Безосновни слухове. Прѣди великденскитѣ празници нѣкои столични вѣстници станаха отзивъ на слухове за коронацията на Н. Величество царя, като намѣсиха въ тия слухове и името на св. Синодъ. Слуховетѣ се прѣснаха съ анонимно писмено съобщение, което отъ непознато мѣсто се разпратило въ редакциитѣ на повечето ежедневници. Въ това съобщение се твърдѣше, че св. Синодъ, сондиранъ по въпроса за коронацията, билъ взелъ рѣшение, което го турило въ нѣкакъв конфликтъ. Това съобщение се опроверга веднага отъ вѣстниците и отъ телеграфната агенция, като напълно безосновно. Въпрѣки това опровержение, единъ отъ столичнитѣ ежедневници, като се повръща на първитѣ слухове, твърди, че знаятъ отъ достовѣрно мѣсто, какво св. Синодъ билъ се занималъ съ въпроса за коронацията и билъ взелъ подлежащо рѣшение. Това твърдение е безусловно невѣрно. Доколко стигатъ нашитѣ свѣдения въ положение сме да заявимъ най-категорично, че св. Синодъ нито е сондиранъ отъ нѣкого съ въпросъ за коронация, нито се е занимавалъ съ такъвъ въпросъ, нито пъкъ вземалъ рѣшение, за каквото се твърди.

Митингъ. По инициативата на Славянското благотворително дружество г. г. професоритѣ Юриничъ и Б. Цоневъ държаха на 1 априлъ бесѣди въ салона на дружеството за потисничеството, на което отъ нѣкое врѣме насамъ сж подложени братята хървати въ Австро-Унгария. Цѣло хърватско е въ военно положение. Печатътъ е или суспендиранъ или подъ най-строга цензура. Видни хървати, учени и писатели, сж затворени или подъ надзоръ. Салонътъ на Славянското дружество бѣ пълненъ съ слушатели. Въ него бѣ цвѣтътъ на София. Много слушатели, по нѣмане мѣсто, стоеха вѣнъ. Г-да професоритѣ покъртиха аудиторията толкова съ краснорѣчието си, колкото съ своитѣ искрени и правдиви рѣчи. Мнозина слушатели се просълзиха. Самъ професоръ Юриничъ се задави въ сълзи, когато довършваше бесѣдата си. Събранieto единодушно рѣши да стане на 8-и того митингъ, съ който столичани да изкажатъ своитѣ симпатии къмъ братята хървати и своя протестъ въ име на човѣщината и на правдата. Идеята за митинга се възприе отъ всички културни дружества въ столицата. На митинга, който ще стане въ недѣля на 8-и того, ще говорятъ г. Ст. Михайловски, г. Кулевъ, доцентъ въ университета, и студентътъ г. Т. Томовъ.

Св. Софийската митрополия. Занятията въ канцеларията на св. Софийската митрополия започватъ отъ 4-и априлъ стъ 8 часа сутринта и ще продължаватъ непрѣкъснато до 2 $\frac{1}{2}$ часа слѣдъ обѣдъ. Това разпрѣдѣление за часоветѣ на занятията ще трае до ид. мѣсець октомврий.

Утѣшителна проява. Съ радостъ отбѣлѣзваме една примѣрна постѣпка на четирма благочестиви граждани отъ г. Ломъ. Протестанти отъ редъ години, четирмата граждани, разклатени отъ живото и убѣдително слово на благоговѣйна свещеникъ Александър Стояновъ, създали заблуденията си и се върнали въ лоното на праточеската си православна църква. Примѣрътъ на свещеника и на четирмата граждани заслужва да се подражае. Ето телеграмата съ дата 31 мартъ на разкаялитѣ се до редакцията на „Ц. в.“: Отъ редъ години се зачисляхме въ Протестантската черква, понеже бѣхме заблудени да гледаме въ лицето на Православната черква отрицание на всичко свето. Днесъ слѣдъ живитѣ духовни рѣчи на

свещеника Александъръ Стояновъ, които държа въ Голинската черква, се убѣдихме, че сме били заблудени и за въ бждаще ще останемъ пакъ послѣдователи на Православната черква. Нека Всевишниятъ подкрѣпи силитѣ на този достоенъ Христовъ Пастиръ.

Бивши протестанти: Б. Петковъ, Ангеловъ, Виденовъ, Ив. Диманъ вг.

Ловченска митрополия

Обявление

№ 1037

Обявява се на заинтересованитѣ лица, че на 9 май т. година, точно въ 3 часа слѣдъ обѣдъ, въ помѣщението на Ловченската Митрополия ще се открие публиченъ търгъ чрѣзъ явна конкуренция за отдаването подъ наемъ прихода отъ слѣднитѣ Митрополийски имоти:

1. **Ливада** въ Сливешко помѣстие, Горно-Павликенска община, въ мѣстността „Ялията“ отъ 24 декара и 7 ара;

2. **Ливада** тоже въ Сливешко землище, въ мѣстността „Монастирската чешма“, отъ 4 декара и 6 ара.

Първоначална наемна цѣна за двѣтъ ливади — 120 лева. Залогъ за правоучастие въ търга — 5% отъ първоначалната оцѣнка.

За смѣтка на наемателя оставатъ разноскитѣ за публикации и пр. по произвеждането на търга.

г. Ловечъ, 31 мартъ 1912 година.

Отъ Канцеларията на Митрополията.

Провадийско Архиерейско Намѣстничество.

Обявление

№ 258

На 26 Априлъ 1912 г. въ 2 часа слѣдъ обѣдъ, въ помѣщението на Провадийското Архиерейско Намѣстничество, ще се произведе търгъ, въ тайна конкуренция, безъ перетържка, за отдаване на прѣдприемачъ постройката на параклисъ въ с. Оручь-Гаази, Авренска община, Варненска околия.

Приблизителната стойност на прѣдприятието възлиза на 1828 лева и 60 ст. Исканий залогъ е 91 лева 45 ст. въ банково свидѣтелство.

Тържнитѣ книжа могатъ да се видятъ всѣки присѣственъ денъ въ намѣстничеството.

Конкурентитѣ трѣбва да се съобразяватъ съ закона за общественитѣ прѣдприятия.

Прѣдложенията ще се приематъ до 4 часа слѣдъ обѣдъ.

Разноскитѣ по търга: публикации, сключване контрактъ и гербовий сборъ, сж за смѣтка на прѣдприемача.

г. Провадия, 22 мартъ 1912 год.

Архиерейски Намѣстникъ свещен. **Ив. П. Моловъ.**

Обявление

№ 529.

Карловското Архиерейско Намѣстничество обявява на интересующитѣ се, че понеже обявениятъ търгъ на 15-и того за отдаване на наемател постройката на църква въ с. Долна Махала не се състоя, ще се произведе новъ търгъ на **20-и ид. Априлъ** съ тайно малонаддаване за сжщата цѣль въ 3 часа послѣ обѣдъ.

Оферти се приематъ до 3 часа слѣдъ обѣдъ с. д., а пликоветѣ, въ които сж вложени подадени нитѣ оферти, ще се отворятъ точно въ 3½ часа. Оферти подадени подиръ търга нѣма да се приематъ и взематъ подъ внимание.

Приближителната стойность на прѣдприятието възлиза на 12,995.40 лева. Исканиятъ залогъ е 5%—648 лева.

Желающитѣ да бждатъ допустнати въ търга, трѣбва да се съобразятъ съ закона за общественитѣ прѣдприятия.

Книжата по прѣдприятието могатъ да се видятъ всѣки присжтственъ день въ канцеларията на намѣстничеството.

Разноскитѣ по публикацията на настоящето сж за смѣтка на наемателя.

гр. Карлово, 19-и Мартъ 1912 год.

Арх. Намѣстникъ: свещ. **Илия Джаджевъ.**

1—1

Конушкото Черковно Настоятелство**Обявление**

Черковното Настоятелство на черквата „Св. Атанасий“ въ с. Конушъ, Станимашка околия, обявява на интересующитѣ се, на 16 идущий м. Априлъ т. г. послѣ пладне въ помѣщението на Станимашкото Арх. Намѣстничество ще се произведе търгъ съ тайна конкуренция за направата на една камбанария.

Приближителната стойность на прѣдприятието е 5400½ лева.

Залогъ за участие въ търга е 5% върху горната стойность.

Прѣдложенията ще се приематъ до 4 часа подиръ обѣдъ.

Желаючи да взематъ участие въ търга, могатъ всѣки присжтственъ день и часъ да разгледатъ поемнитѣ условия и др. книжа въ канцеларията на намѣстничеството.

с. Конушъ 28 мартъ 1912 год.

Отъ черковното Настоятелство

1—1

Обявление

№ 3.

Черковното настоятелство при църквата „Св. Тодоръ“ въ с. Брѣстовица, Пловдивска околия, обявява, че търгътъ, произведенъ на 19-ий февруарий н. г. за отдаването подъ наемъ на двата цър-

ковни дюкяни за срокъ отъ три години, не е утвърденъ; — че новъ търгъ, за сжтитѣ дюкяни за сжщия срокъ, ще се произведе на 29-ий априлъ с. год. часътъ 2—5 слѣдъ обѣдъ въ църковния дворъ.

Искания залогъ за правоучастие въ търга е 10% върху първоначалната оцѣнка.

Поемнитѣ условия могатъ да се видятъ всѣки день въ църквата.

с. Брѣстовица, 27-ий мартъ 1912 под.

Отъ Настоятелството.

1—2

Провадийско Архиерейско Намѣстничество.**Обявление**

№ 256

На 26-ий Априлъ 1912 година, въ 2 часа слѣдъ обѣдъ, въ помѣщението на Провадийското Архиерейско Намѣстничество, ще се произведе търгъ съ тайна конкуренция, безъ перетържка, за отдаване на прѣдприемачъ постройката на нова църква въ с. Копусчии, Провадийска околия.

Приближителната стойность на прѣдприятието възлиза на 12661 л. 91 ст.

Искания залогъ е 633 л. 10 ст. въ банково свидѣтелство.

Намаленията, или увеличенията ще ставатъ върху единичнитѣ цѣни въ процентъ безъ дробни.

Тържнитѣ книжа могатъ да се видятъ всѣки присжтственъ день въ намѣстничеството.

Конкументитѣ трѣбва да се съобразятъ съ закона за общественитѣ прѣдприятия.

Прѣдложенията ще се приематъ до 5 часа слѣдъ обѣдъ.

Разноскитѣ по търга: публикации, сключване контрактъ и гербовий зборъ, сж за смѣтка на прѣдприемача.

г. Провадия, 22 мартъ 1912 г.

Арх. Намѣстникъ Свещен. **Ив. п. Молловъ.**

1—1

Гложенско Църковно Настоятелство.**Обявление**

№ 30

Църковното Настоятелство при църквата „Св. Троица“ въ с. Гложене, околия Орѣховска, извѣстява на интересующитѣ се, че на 21-ий априлъ т. г. въ помѣщението на мѣстното общинско управление ще произведе слѣднитѣ търгове: 1) отъ 9 до 10 часа прѣдъ обѣдъ малонадавателенъ търгъ за заграждане на църковния дворъ, душемисвание на църковната килия, направата на двѣ маси и двѣ пейки и постройката на единъ нужникъ, прѣсмѣтнато на стойность 1400 лева и 2) отъ 2 до 3 часа слѣдъ обѣдъ наддавателенъ търгъ за отдаване трѣвата на църковнитѣ ливади: едната отъ 35 декара и 5 ара, въ мѣстността „Ливадето“, а другата отъ 6 декара и

3 ара въ мѣстността „Джулиницата“ оцѣнена по 2 лева на едина декаръ.

За правоучастие въ търга се иска 5% върху първоначалната цѣна.

Условията могатъ да се прѣгледатъ всѣки при-сѣтственъ день при прѣдсѣдателя на настоятелството.

с. Гложене, 1-ий априль 1912 год.

Отъ Настоятелството.

Общез. Монастирь „Св. Троица“ при гр. Търново.

Обявление

№ 8.

Понеже обявениятъ търгъ на 18 мартъ т. г. за продажбата на монастирската воденица при с. Рѣсенъ не се състоя по нѣмане на конкуренти, то на 15 Априль ще се произведе втори търгъ.

Конкурентитѣ да се съобразатъ съ обявлението № 6 публикувано въ държ. вѣстникъ брой 27 отъ 16 февруарий т. г.

30 мартъ 1912 година.

Игуменъ Иеромонахъ: **Кирилъ.**

1--1

Царибродско Църковно Настоятелство

Обявление

№ 1

Настоятелството при църквата „Рождество Пр. Богородици“, въ гр. Царибродъ, обявява, че втората енория на града е вакантна и дири свещеникъ или кандидатъ за такъвъ съ срѣдно богословско образование.

Желающитѣ, освѣнъ горното образование, и нужнитѣ качества за свещеникъ, трѣбва да се отличаватъ съ добра подготовка по проповѣдничеството и да владѣятъ църковното пѣние. Длъжни сж да се явятъ на пѣние и проповѣдь,

гр. Царибродъ, 1 Априль 1912 год.

Отъ Настоятелството.

1-3

Обявление

№ 38

Църковното Настоятелство при църквата „Св. Атанасий“ въ гр. Харманлий търси кандидатъ за пѣвецъ (лѣвецъ), който да е свършилъ най-малко III-й класъ, да владѣе добръ теоретически и практически църковното пѣние.

Споразумѣние съ Настоятелството

гр. Харманлий 2 Априль 1912 година,

Отъ Настоятелството.

Севлиево Архирейско Намѣсничество.

Обява

№ 580

Явява се на интересуващитѣ се семинаристи, че мѣстото за писаръ при намѣсничеството е вакантно. Желаящитѣ да си изпратятъ документитѣ и чакатъ назначението си.

гр. Севлиево 30 Мартъ 1912 година

Архирейски Намѣстникъ: Свещен. **Т. п. Петковъ.**
1—3

Обявление

№ 40.

Църковното Настоятелство на с. Чатмж, Свищовска околия, обявява, че енорията имъ, отъ 170 кжци е вакантна и дири кандидатъ за свещеникъ.

Настоятелството дава възнаграждение 2000 лв. при приемане длъжността и му дава едно дворно мѣсто на около 2 декара.

Желаящиятъ да се яви прѣдъ настоятелството.

с. Чатмж 22 Мартъ 1912 год.

Отъ Настоятелството.

1—3

Обявление.

Излѣзе отъ печатъ книжката „Описание живота на св. Благовѣренъ и Великъ Князь Александър Невски“. Красивото издание съ изяшни корици струва 30 ст. екземпляра.

У издателя се намиратъ въ голѣмо количество и книг. „Живота на Св. Николай Чудотворецъ“ и струва — 1 лв. И двѣтъ издания сж прѣводъ отъ славянски и руски. Желаящитѣ християни, църков. настоятелства, братства и пжтующи книжари да направятъ поржчки за горнитѣ издания, да се отнесатъ до издателя, Ив. П. Нешевъ. — ул. Царь Калоянъ № 14., църковенъ служащъ-пѣвецъ при храма „Св. Николай Чудотворецъ“ въ София. Отстжпка и на двѣтъ издания 20%.

Отъ Издателя.

3—3

Варненско Черковно Настоятелство.

Обявление

№ 4.

Варненското черковно настоятелство обявява, че дири ежедневенъ пѣвецъ за една отъ черквитѣ въ Варна, съ добро възнаграждение.

Желаящитѣ да заематъ тази длъжностъ, трѣбва да иматъ силенъ и мелодиченъ гласъ, да владѣятъ добръ черковнаия редъ и да се явятъ въ съборната черква на пѣне.

гр. Варна, 18 януарий 1912 год.

Прѣдсѣдатель свещ.: **М. К. Ханджиевъ.**

Хърлешко Църковно Настоятелство.

Обявление

№ 29

Църковното Настоятелство при църквата „Успѣние Прѣсв. Богородици“, въ с. Хърлецъ, околия Орѣховска, извѣстява на интересуващите се, че на 20-ий априлий т. г., въ помѣщението на мѣстното общинско управление, отъ 2—3 часа слѣдъ обѣдъ ще се произведе търгъ, съ малонаддавание, за заграждането на църковния дворъ. Приблизителната стойностъ е 600 лева шестотинъ. За правоучастие се искатъ 5% депозитъ върху тая сума, или тридесетъ (30) лева. Условията могатъ да се гледатъ всѣки присѣственъ день въ общин. управление.

с. Хърлецъ, 1-ий априль 1912 год.

Отъ Настоятелството.

1—1

БЪЛГАРСКО
Ваавм. Спсмаг. Д—во
на
Църков. Служащи
№ 8
30 Мартъ 1912 год.
Ст. София.

Окржжн

До Г. Г. членовѣтъ на Българското Взаимно-Спомагателно Дружество на Църковнитѣ служащи въ Софийската Епархия.

Събщава се на г. г. членовѣтъ на Българското Взаимно-Спомагателно Дружество на Църковнитѣ служащи въ Софийската Епархия, за свѣденіе, че въ общото си годишно събрание на 7 III 1912 година дружеството избра ново настоятелство въ съставъ:

Прѣдседателъ: Михаилъ Хр. Поповъ, бивше пѣвецъ, дѣловодителъ-касиеръ: Иванъ П. Пешевъ П—ри пѣвецъ-класаръ при църквата „Св. Николай“ Старий, свѣтници: Радославъ Н. Л. Гайдаровъ, писаръ въ Дирекцията на Статистиката и Борисъ Димитровъ, класаръ при църкв. „Св. Николай“ Софийски, а Андрей Георгиевъ се избра за свѣтникъ въ резерва, класаръ при църквата „Св. Св. Кирилъ и Методий“.

Контролна комисія: Манасий П. Тодоровъ, учителъ въ Духовната Семинария, Петъръ П. Димитровъ, П—ри пѣвецъ въ църкв. „Св. Св. Кирилъ и Методи“ и Янко Марковъ I ви пѣвецъ въ църквата „Св. София“.

При това новото настоятелство има честь да покани г. г. членовѣтъ, които до сега не сж внесли членскитѣ вноски и смъртни случаи за миналата и текущата години да ги изпрататъ на касиера: Иванъ П. Пешевъ П—ри пѣвецъ-класаръ при църквата „Св. Николай“ Старий.

Отъ Настоятелството.

1—1

Явузъ-Деренско църковно настоятелство

Обявление.

№ 4.

Явузъ-Деренското църковно настоятелство, Ново-Загорска околия, обявява на интересуващите

се, че на 24 априль т. година, въ 3 часа послѣ пладнѣ, въ канцеларията на архиерейското намѣстничество въ г. Каваклии, ще се произведе търгъ съ тайна конкуренция за отдаване на прѣдприемачъ направата на църква въ с. Яв Дерѣ.

Исканиятъ залогъ е 5% отъ стойността на прѣдприятието, което възлиза на 1.000 лева.

Чл. чл. 11 — 14 отъ „Закона за общественитѣ прѣдприятия“ сж задължителни за конкурентитѣ. — Прѣдложенията ще се приематъ до 3 часа слѣдъ обѣдъ.

Поемнитѣ условия, вѣдомостъта за цѣнитѣ, смѣтката и проекта всѣки присѣственъ день и часъ могатъ да се видятъ въ канцеларията на Каваклийското архиерейско намѣстничество.

с. Явузъ-Дерѣ, 15 мартъ 1912 година,

Отъ настоятелството.

2—3

Адвокатъ

Д-ръ Хрието Танчевъ

бивши дългогодишенъ началникъ на сждебния отдѣлъ при Св. Синодъ и напоследъкъ Директоръ на Българската Централна кооперативна банка, се оставява

АДВОКАТЪ

въ ст. София на улица „Славянска“ № 37.

Сп. „Благочестие“ влиза отъ 1 априль тази година, въ третата си година. Обемъ, форматъ и характеръ то и прѣзъ тази си година ще държи като оная на първитѣ си двѣ годишнини.

Годишниятъ абонаментъ на списанието е 3 лв. Който плати абонамента си до 1 Май т. г., ще внесе 2.50 лв и ще получи даромъ книгата „Кратка апология на християнството“, отъ Б. И. Гладковъ.

Който плати абонамента си до 1 августъ т. год., ще внесе 2.50 лв. безъ право на книгата-премия. За задграница списанието струва 3.50 лева.

Събере ли нѣкой петъ прѣдплатили абонаменти, ще получава „Благочестие“ даромъ.

Всичко, що се отнася до списанието, се изпраща до свещ. Йорданъ Стойковъ, въ гр. В. Търново.

Обява

Доставлявамъ Руски и Германски КЛЕПАЛА отъ разни величини съ гласове и трайностъ много по-добри отъ камбанитѣ и стойността имъ по тегло е близо наполовина отъ камбанитѣ. Коего църковно настоятелство се нуждае, то нека се отнесе лично до мене, на адресъ:

10—15

Н. М. Начевъ — Нова-Загора.